

Loppa kommune

Møteinnkalling

Utvalg: Formannskap
Møtested: Kommunestyresal, Loppa Rådhus
Dato: 04.02.2014
Tid: 08:30

Forfall meldes til utvalgssekretær som sørger for innkalling av varamenn. Varamenn møter kun ved spesiell innkalling.

Saksnr	Innhold	Lukket
PS 1/14	Regional transportplan for Finnmark - høring	
PS 2/14	Planprogram -endningsforslag og tilleggsforslag.	
PS 3/14	Utllysning av stillinger i Loppa kommune.	
PS 4/14	Stilling som kommuneplanlegger	
PS 5/14	Søknad om utsettelse på driftslån, unntatt off.het. jfr. § 13 i off.lov, jfr. § 13.1 i Fvl.	
PS 6/14	Loppa Fiskeinvest – forslag til investeringselskap for utvikling av fiskeriene i Loppa	
PS 7/14	Ny pensjonsordning for folkevalgte fra 1. januar 2014 Eventuelt	

Jan-Eirik Jensen
Ordfører (s)

Innkalling er sendt til:

Navn	Funksjon	Representerer
Jan Eirik Jensen	Leder	KP
Thorbjørn Johnsen	Nestleder	H
Gjermund Amundsen	Medlem	AP
Stein Erland Thomassen	Medlem	SP
Linda Rostrup Martinsen	Medlem	

Dato: 23.01.2014
Arkivref: 2013/484-0 /
N01

Terje Haugen

terje.k.haugen@loppa.kommune.no

Saknsnr	Utvalg	Møtedato
	Hovedutvalg for teknisk, plan og næring	04.02.2014
1/14	Formannskap	04.02.2014

Regional transportplan for Finnmark - høring

Rådmannens forslag til vedtak:

Uttalelse fra Loppa kommune:

1. Kollektivtransporten - høring og brukermedvirkning.

I høringsdokumentet «Regional transportplan for Finnmark» er det gjennomgående at en skal sikre eller tilpasse det kollektive kommunikasjonstilbudet på en tilfredsstillende måte for brukerne.

Loppa kommune kan ikke se at dette har skjedd i fylkeskommunens transportplanlegging da brukerne ikke er hørt og/eller at det brukerne har gitt tilbakemelding på ikke blir tatt hensyn til.

Brukermedvirkning og høring må tas på alvor av fylkeskommunen. Dette er påpekt tidligere fra kommunen og ble gjort i forbindelse med høring til planprogrammet for regional transportplan.

I dette planprogrammet ble det lagt opp til en prosess hvor det var planlagt dialogmøter i med fagetater, kommunene og andre berørte parter. Dialogmøtet skulle gjennomføres i juni måned 2013. Dette ble det ikke noe av.

I kommunestyrevedtaket av 22.02.2013 ble det vist til når dialogmøter mellom fylkeskommunen og kommunene burde avholdes. Det ble også påpekt at dette er viktig for å kunne finne fram til et framtidsrettet kommunikasjonstilbud i kommunen.

Nedenfor er vedtak i kommunestyret i Loppa av 22.02.2013

«Høring - planprogram for regional transportplan 2014-2023.»

Loppa kommune foreslår at dialogmøtene utvides i tid. Dialogmøtene bør avholdes i mai / juni eller juni/august.

Det er viktig å prioritere møter med kommunen/brukerne høyt. Det er derfor viktig at det gis tid til møte med kommunen slik at en får en god og konstruktiv dialog om framtidig kommunikasjonstilbud i kommunen.

I forkant av dialogmøtet med fylkeskommunen bør alle viktige samferdselstemaer for Loppa Kommune å være gjennomdrøftet og vedtatt politisk.

Enstemmig vedtatt.»

Uten at det tas rimelige hensyn til brukerne, vil transportplanen og kommunikasjonsløsningene som foreslås bli nærmest verdiløse for brukerne – og mye bortkastet arbeid for høringsinstansene.

Det har vært ei stor utvikling i fisketuristnæringa i kommunen de siste årene med en stor økning i antall gjestedøgn og også utvidet sesongen. Det er det stor vekst i oppdrettsnæringa i kommunen. I tillegg har stedene i Loppa mye besøk av utflytta Loppaværingar og andre i sommerhalvåret. Alt dette er med på å forsterke behovet for gode kollektive transportløsninger i kommunen.

Loppa kommune mener derfor at eksisterende båtutbud i Loppa gir det beste tilbudet til brukerne i kommunen, og ber om at dette blir brukt som grunnlag for de nye anbudsrutene som skal gjelde i Loppa i anbudsperioden.

2. Strategier og tiltak i regional transportplan.

Fylkesveger.

Her har kommunen vist til behov for styrking av vedlikeholdet og sikre fornying av vegnettet.

Fylkesvegene i kommunen har behov for i det minste fornying av vegdekke, dette gjelder både Øksfjordtunellen, fv77 Tverrfjord fergeleie – Nuvsvåg/Myrnes, fylkesveien i Bergsfjord og fv. 72 mellom Sør-Tverrfjord og Sandland.

Det er viktig at dette blir gjort som planlagt i 2014 og 2015.

FV 882. Det må også gjøres noe med veidekke og med flaskehalsene på veien i stigningene i Øksfjordbotn og på Tappelufstida i Alta kommune.

Fergekaier – Loppapakken. Fergeleiene i Loppa vil bli opprustet i m 2015. Dette er et svært positivt tiltak for brukerne av ferga, og er spesielt viktig for større kjøretøy.

Trafikksikkerhet.

Loppa kommune har vist til at en ønsker rassikringstiltak og fysiske tiltak mot utforkjøringar. I planen blir det vist til skredsikringstiltak for FV 882 Øksfjordveien, FV 72 Sandland – Sør-Tverrfjord og FV 77 Tverrfjord fergeleie – Nuvsvåg/Myrnes. Dette er et viktig tiltak og det er bra at det nå er prioritert.

Gang og sykkelsti i Øksfjord.

Det er behov for å få planlagt en gang- og sykkelsti fra Rådhuset i Øksfjord til Helsesenteret i Øksfjord.

Fiskerihavner.

Her ønsker Loppa kommune at det sikres midler til vedlikehold og mudring av fiskerihavnene. I Loppa kommune er det behov for jevnlig vedlikeholds mudring av havna i Bergsfjord, Sandland og Loppa øy.

Hurtigruta.

Loppa kommune ønsker at dagens seilingsmønster opprettholdes.

Det som gjelder for Loppa kommune følges opp som beskrevet i planen.

Vedlegg:

Ingen

Saksutredning:

Loppa kommune har tidligere svart på mål og strategier i planprogrammet for den regionale transportplanen for 2014-2023. Det vises her til sak 17/13 i formannskapet den 23.09.2013.

I høringa denne gangen er det laget et høringsutkast på Regional transportplan for Finnmark. Høringsutkastet er vedtatt i fylkeskommunens hovedutvalg for Kultur, næring og samferdsel. Høringsutkastet er sendt ut til kommuner og andre for innspill.

Høringsfristen er satt til 2. februar.

I oversendelsesbrevet blir det vist til at Regional transportplan for Finnmark er en strategisk plan som binder sammen ansvarsområder innen samferdsel og transport. Det blir også vist til at planen skal vise helheten i transportutviklingen i Finnmark i perioden 2014- 2023.

Det skal også utarbeides handlingsprogram innenfor fylkeskommunens ansvarsområder på fylkesveger, kollektivtrafikk og trafikksikkerhet for perioden 2014-2017.

Planen er 10-årig og rulleres hvert 4 år.

I høringsbrevet med og høringsdokumentet «Regional transportplan for Finnmark» blir det vist til følgende hovedmål:

Samfunns mål:

Å skape et transportsystem som fremmer, helse, miljø og verdiskaping og bidrar til en bærekraftig regional utvikling med attraktive byer og bygder i Finnmark.

Resultatmål:

Å skape et effektivt, trafikksikkert, miljøvennlig og tilgjengelig transportsystem som møter befolkningens og næringslivets behov for lokale, regionale, nasjonale og internasjonale transporter.

I tillegg blir det vist til at det er definert mål og strategier på det enkelte tema:
Fylkeskommunens ansvarsområde – fylkesveger, kollektivtransport og trafikksikkerhet.
Statlige ansvarsområder – riksveger(Statens vegvesen), regionale og lokale lufthavner (Avinor), fiskerihavner og farleder (Kystverket).

Flere aktører - by, knutepunkt, transportkorridorer (kommune, fylkeskommune, fagetater). Hurtigruta og flyruter (Samferdselsdepartementet). Industrihavner (kommuner og private aktører). Internasjonale muligheter (fylkeskommune, fagetater, andre statlige aktører). Det er også lagt inn et grunnlagskapittel med beskrivelse av befolknings- og næringsutvikling.

Om befolkningsutviklinga.

Loppa kommune er den av kystkommunene som har hatt sterkest tilbakegang i folketallet. Gode kommunikasjonsløsninger kan være med på å bremse denne negative utviklinga.

Om næringsutvikling.

Fiskerinæringa og fisketransporter – Hasvik kommune har en relativt stor fiskeindustri og har et stort volum fisk som sendes ut med trailer. Dette krever god kapasitet på ferge og en god standard på veinettet (fv. 882).

Oppdrettsnæringa er viktig for Loppa kommune. To store aktører er etablerte i kommunen, Cermaq AS (tidligere navn: Mainstream AS) og Grieg Seafood Finnmark AS.

Leverandørindustri til fiskeri og oppdrettsnæringa.

Polarfeed AS. Fiskeforfabrikk i Øksfjord som produserer ca. 30-35000 tonn fiskefor. Bedriften har noe transportbehov på vei.

Frydenbø Øksfjord Slipp & Mek AS. De har bygd ny og moderne slippshall i Vassdalen.

Bedriften vil også ha økende behov for transport på vei.

De Wilde Slipp & Mek AS. Bedriften er etablert i Bergsfjord. Den er svært avhengig av god logistikk for å kunne betjene kundene sine. De har pekt på at godstransporten til Bergsfjord må forbedres.

Reiseliv /fisketurisme.

Loppa kommune har nærmest hatt en eksplosiv utvikling i fisketurismen. I 2008 var det registrert vel 2000 gjestedøgn, i 2012 har en passert 16000 gjestedøgn. Fisketuristanleggene er lokalisert til Sandland, Sør-Tverrfjord, Nuvsvåg og Øksfjord. Alle disse er avhengig av en god veiforbindelse mot E6 og mot Alta (lufthavn). De tre førstnevnte er også avhengig av gode ferge- og en god båtforbindelse samt et vegnett som gjør det mulig å komme fram til turistanleggene.

I Hasvik kommune er fisketurismen svært stor. De er i likhet med aktørene i Loppa avhengig av et godt kommunikasjonsstilbud. Fylkesveg 882, fergesambandene i Hasvik og Loppa og i tillegg båtforbindelsene er svært viktig for at aktørene fortsatt skal lykkes i drift og utvikling av fisketuristanleggene.

For Loppas del viser regnskapene til turistanleggene at de er i balanse eller går med overskudd. De har også forlenget sesongen fra ca. 3 måneder til nærmere 6 måneder i dag.

Klima, sikkerhet og beredskap.

Her blir det vist til at klimaforandringene kan medføre utfordringer for transportnettet. Det blir pekt på at det kan skje flere naturhendelser som skred, utglidninger, flom og stormflo.

Det blir vist til at mye av dagens infrastruktur er eldre enn 20 år og at ny infrastruktur må ta høyde for mer ekstremvær ved at moloer og rullebaner i sjøområder må bygges høyere, vegnettet må gjøres mer robust, bruk av ny teknologi til overvåking og rassikringsprosjekt må blir mer omfattende.

Det blir også vist til at statlige og kommunale beredskapsplaner og beredskap må bedres.

Miljø, universell utforming og folkehelse.

Nasjonale miljømålsettinger er innarbeidet i NTP. Klimautslippene skal ned, også regionalt og lokalt. Fylkeskommunen stiller miljøkrav til ny anskaffelse av kollektivmateriell og til infrastrukturprosjekt.

Fylkeskommunen vektlegger universell utforming i planlegging av kollektivtrafikken.

Målet er at hele reisekjeden i fylket skal bli universelt utformet.

Folkehelse er det også fokus på. Infrastrukturen har som mål å legge til rette for gående og syklende.

Kollektiv

Mål: Kollektivtilbudet skal gi innbyggerne i Finnmark forutsigbare transportmuligheter.

Strategier:

- Sørge for kollektivtilbud med forutsigbar regularitet og punktlighet
- Tilpasse kollektivtilbudet til alle brukerne på en tilfredsstillende måte
- Tilrettelegge kollektivtilbudet i forhold til andre offentlige tjenester

Kollektiv – status og utfordringer.

Kollektivtilbudet omfatter buss, hurtigbåt og ferge, samt bestillingstilbud med drosje og minibuss.

Status. Her blir det vist til at pendling er størst de mindre kommunene som pendler til nærmeste byområde/kommune. For Loppas del er det størst pendling/arbeidsreiser til/fra Alta, 56.

Deretter er det pendling/arbeidsreiser til/fra Hammerfest, 13. Til den øvrige kommunen i fylket er det registrert 5 som foretar arbeidsreiser. Tallmaterialet gjelder for 2012.

Fylkeskommunen viser til Urbanest analyse gjennom Strategi for utvikling av kollektivtrafikken i Finnmark og TØIs Regionale transportmønster.

I følge Urbanest analyses rapport har Loppa 77 % egendekning av arbeidsplasser, 23 % av arbeidsstyrken jobber utafor kommunen, og i hovedsak i Alta. Loppa er en av kommunene i fylket hvor det er størst arbeidspendling sett i forhold til arbeidsstyrken (og innbyggertall). Analysen fra Urbanest anbefaler en økt satsing på ruter mellom byområder der pendlergrunlaget er størst.

Utfordringer.

I høringsdokumentet blir det vist til at kollektivtransporten rettes mot nye kontrakter og knutepunktstrategi med korrespondansemuligheter mellom buss og hurtigbåt som skal gi bedre framkommelighet for reisende.

Utfordringer på ruter. Det blir også vist til utfordringer hva angår ruter. Det er behov for bedre å bedre ruteinformasjon med innføring av elektroniske rutetavler. Det blir også vist til at ruteinformasjonen er uoversiktlig og ikke sammenhengende. Billettproduktene er kompliserte og det er dårlig oversikt over skoleskyss med behov og økonomi.

Utfordringer buss og hurtigbåt. Buss og hurtigbåt er ikke dimensjonert for brukernes behov og fylkeskommunens økonomi. Det er ingen plan for dimensjonering og behov for drosjeløyver i distriktene. Det er også utfordringer på igangsetting og oppfølging av nye kontrakter for hurtigbåt og buss. Nye miljøtiltak skal testes.

Utfordringer på infrastruktur. Mye av materiell, kaier og holdeplasser er ikke universelt utformet.

Økonomiske rammer.

Det er vedtatt økonomiske rammer for perioden 2014-2017 som viser at hurtigbåtbevilgningene vil bli reduserte fra ca 99,3 mill kr i 2014 til ca 93,5 mill kr i 2017. Den økonomiske ramma for fergedrift i samme periode er på 73,9 mill kr årlig. Bussdrift årlig er satt til 78,5 mill kr. Annen transport (skoleskyss og TT) er satt til ca 26 mill kr i 2014 og ca 26,3 mill kr i 2017. Totalt vil det være en reduksjon i kollektivtransportbevilgningene fra 227,7 mill kr (2014) til 272,3 mill kr(2017).

Anbud.

Nye anbudsruiter på land og sjø har oppstart i 2015-2016. Det blir vist til at kollektive transportmidler skal korrespondere med hverandre. Skoleskyss er dimensjonerende for kollektivtilbudet. Kollektivtilbudet skal ha en minimumsstandard som sier at alle skal komme til og fra kommunesenteret minimum en gang i uka, samt at fritidsreisende skal hensyntas i helgene.

Det innleide selskapet Urbanet har foreslått at det foretas følgende grep:

- Tilpassing av materiellstørrelse i forhold til behov.
- Innføring av anropsstyrt transport i områder med lite trafikkgrunnlag.
- Omlegging i rutestruktur for hurtigbåter, for å unngå tomseiling og skape mer effektiv og attraktiv drift.

Rutestruktur.

Hurtigbåtene prioriterer ruter mellom steder med størst mulig trafikkgrunnlag. Steder med lav bosetting har hurtigbåtforbindelse i henhold til vedtatte minstestandard.

Det åpnes også for kommunal medfinansiering ved behov dersom kommunen ønsker et utvidet tilbud utover fylkeskommunens rammer og tilbud.

Miljøstandard.

Det vil bli innført ny miljøstandard på buss og båtruter i tråd med nasjonale mål om å redusere klimagassutslippene i kollektivtrafikken.

Drosje og TT-kort.

Drosjer inngår som en del av det kollektive transporttilbudet enten som bestillingstransport eller ordinær rutetransport.

Transportordning for funksjonshemmede (TT) er et etablert tilbud i alle kommuner for reisende som av helsemessige årsaker ikke kan benytte det ordinære kollektivtilbudet.

Fylkesveger.

Mål: Fylkesveger skal inngå i et helhetlig vegsystem som bidrar til vekst og utvikling av næringsliv, byene og regionen.

Strategier:

- Styrke vedlikeholdet og fornying av vegnettet.
- Legge til grunn en langsiktig utvikling av fylkesvegnettet gjennom samordnet og strekningsvis utbedring.
- Prioritere høgt trafikkerte veger og viktige næringsveger.

Fylkesvegene i Finnmark er inndelt i tre kategorier som å danne r grunnlag for prioriteringer på fylkesvegnettet:

1. Fylkesveger i byer og tettsteder med høy årsdøgntrafikk (ÅDT).
2. Fylkesveger som har stor betydning for næringstransporter.
3. Øvrige fylkesveger.

Det blir vist til at fylkesvegnettet har en tilfredsstillende regularitet, men har registrert forfall på 1,8 milliarder kr.

Utfordringer:

Forvaltningen av fylkesvegnettet i perioden rettes mot styrking av vedlikehold og fornying av kritisk infrastruktur.

Driftsutfordringer. Økt forfall på fylkesveger gir mer omfattende og dyrere driftskostnader for å opprettholde regulariteten.

Vedlikeholdsutfordringer. Det er beregnet et årlig vedlikeholdsbehov på mellom 80-100 mill kr for å opprettholde dagens vegstandard. I tillegg kommer kostnadene på bruer, tunneler og kaier. Vedlikehold vil opprettholde den eksisterende vegstandard, men ikke forbedre den.

Investeringsutfordringer. Mye av investeringsmidlene er bundet opp i kritiske tiltak rettet mot fergekaier og bruer. Modernisering og utbedringer av strekninger krever omfattende investeringer.

Økonomiske rammer for drift og vedlikehold 2014-2017.

Det er avsatt 191 mill kr i drift for hvert av årene i perioden. Til vedlikehold er det satt av 37,6 mill kr i 2014 økende til 52,5 mill kr for 2016 (og 2017).

Statens vegvesens standard for drift og vedlikehold av riksveger legges til grunn for drift og vedlikehold av fylkesvegnettet.

Investeringer som er vedtatt i perioden med fokus på hva som vil investeres i Loppa kommune.

Fergekaier.

- 2015 Loppapakken - oppgradering av fergekaier, 22 mill kr.

Skredsikring.

Finnmark fylkeskommune får tildelt en ramme for skredsikring. Disse midlene inngår ikke i det ordinære fylkesvegbudsjettet.

FV 72 Sandland- Sør-Tverrfjord, FV 77 Tverrfjord fergeleie- Nuvsvåg-Myrnes og FV 882 Øksfjordveien er prioritert som tiltak 1. Tiltakstype: Skredovervåkning og planlagt nedskyting av skred.

I tiltaket var det også nevnt noen ander kommuner. Total kostnadsramme: 15 mill kr.

FV 882, Øksfjordvegen, er prioritert som tiltak når 5. Tiltakstype: Omlegging av veg, overvåkning, skredkontroll. Kostnadsramme: 20 mill kr.

Loppa kommune har under utarbeidelse en rapport på skredsikring av Øksfjord.

Trafikksikkerhet.

Målet er at det skal være trygt å ferdes på og langs vegnettet i Finnmark.

Strategier er å prioritere fysiske tiltak mot utkjøringer, tilrettelegge for gående og syklende, fokusere på holdningsskapende arbeid for barn og unge.

Om tilskudd til trafiksikkerhet. Fylkeskommunen stiller krav om at det skal foreligge kommunal trafiksikkerhetsplan dersom kommunen skal få fylkeskommunale tilskuddsmidler. Planene må oppdateres og kommunen må delta aktivt i trafiksikkerhetsarbeidet.

Riksveger.

I Loppa kommune er det ingen riksveger, men kommunens innbyggere og kommunens næringsliv er avhengig av gode vegforbindelser ut av kommunen. Først og fremst er det viktig med en god vegforbindelse mot Alta. Dette fordi kommunen har mange som pendler til/fra Alta jfr. Urbananalyses transportanalyse og fordi svært mye av gods til og fra kommunen kommer via Alta.

Utbygginga av E6 fra fylkesgrensen til Alta er derfor viktige tiltak også for Loppa kommune.

Lufthavner.

Alta lufthavn er viktigst for innbyggere og næringsliv i Loppa kommune. Fisketuristanleggene i Loppa får mange av sine gjester over Alta lufthavn, og ønsker at flere av turistene benytter fly. Tiltak som er med på å styrke /utvide Alta lufthavn med hensyn på charterfly vil være spesielt positivt for fisketuristanleggene/reiselivet i Loppa.

Fiskerihavner og farleder.

Mål:

- Fiskerihavnene i Finnmark er tilpasset en moderne fiskeflåte
- Farledene i Finnmark er sikker og framtidsrettet

Strategier:

- Utvikle fiskerihavnene i Finnmark til å møte framtidens behov
- Ha fiskerihavner som en driver for næringslivet langs kysten
- Tilpasse farledene til næringsutviklingen i fylket
- Se tiltak i havn og farled i en helhetlig transportsammenheng med veg og annen infrastruktur.

Utfordringer:

Rammene til fiskerihavnene er begrenset i perioden. Nye klimakrav bidrar til å gjøre prosjekter med omfattende. Kostnadsøkninger på nye prosjekter kan medføre lengre anleggsperioder og forskyve andre prosjekter.

Utviklingen av fiskerihavner er avhengig av kommunale og private investeringer. Statlige midler dekker kun tiltak som går frem til kysten.

Investerings tiltak i fiskerihavner bør ses i sammenheng med annen næringsutvikling og infrastrukturbygging i området for å oppnå synergieffekter.

I Kystverkets plan for investeringer i perioden 2014-2017 inngår ingen havner eller farleder i Loppa kommune.

Loppa kommune har med jevne mellomrom behov for vedlikeholdsmuddring av havnene i Loppa kommune. Spesielt gjelder det Bergsfjord (statlig fiskerihavn), og de kommunale havnene på Sandland og Loppa øy.

Kystruter og flyruter.

Mål:

Rutetilbudet i Finnmark er effektivt internt i fylket og med resten av landet.

Strategier:

- Opprettholde dagens seilingsmønster for hurtigruta
- Tilpasse Kystruten for passasjerer, gods og turisme
- Sørge for at Hurtigruta er sikker og har god regularitet.
- Tilpasse flyrutene befolkningens og næringslivets behov
- Gjennomgå rutestrukturen i sammenheng med nye fot-ruter i 2017

For kystruten Bergen-Kirkenes er målet å sikre at alle fylkets anløpssteder opprettholder både sommer og vinterstid. Hurtigruta er viktig for godstransport, er viktig for turistnæringa og gir effekter for kystsamfunn i fylket.

Loppa kommune. Hurtigruteanløpet av Øksfjord er viktig for Loppa kommune. Anløpet gir ringvirkninger for havna og har også betydning som transporttilbud for gods og passasjerer. Hurtigruta benytter også Øksfjord for av og påstigning av passasjerer. I løpet av sommerhalvåret er det daglig en, to og opptil tre turistbusser som kommer med rundreisepassasjerer til Øksfjord.

Her har det blitt påpekt et behov til Hurtigruten om oppgradering av nødvendige fasiliteter i forbindelse med den store mengden busspassasjerer som kommer til Øksfjord i løpet av sommeren, og som skal videre med Hurtigruten.

Byutvikling og transportkorridorer.

Ingen innspill /kommentarer.

Internasjonale muligheter.

Ingen innspill/kommentarer.

Rådmannens vurdering:

Loppa kommune har tidligere svart på mål og strategier i planprogrammet for den regionale transportplanen for 2014-2023. Det vises her til sak 17/13 i formannskapet den 23.09.2013. Her pekte formannskapet på de viktigste strategiene for Loppa kommunes del:

- Fylkesveger – styrke vedlikeholdet og sikre fornying av vegnettet.
- Kollektivtrafikken - sørge for forutsigbarhet og regularitet. Tilpasse kollektivtilbudet alle brukerne på en tilfredsstillende måte. Tilrettelegge kollektivtilbudet i forhold til andre offentlige tjenester og utvikle infrastrukturen for å bedre tilgjengelighet og service.
- Trafikksikkerhet – først og fremst sikring mot ras og fysiske tiltak mot utforkjøring.
- Fiskerihavner – ha fiskerihavner som en driver for næringslivet langs kysten. Sikre finansiering til mudring og vedlikehold av fiskerihavnene.
- Hurtigruta – opprettholde dagens seilingsmønster.

I høringsuttalelsen fra kommunen ble det også pekt på hvordan kommunen føler at involvering og høring har blitt ivarettatt av fylkeskommunen ved tidligere høringer om samferdselsspørsmål.

I resultatmålet i forslaget til fylkeskommunens regionale transportplan blir det vist til at en skal møte befolkningens og næringslivets behov for lokale og regionale transportter.
I samfunnsmålet blir det videre vist til at en skal bidra til en bærekraftig utvikling med attraktive byer og bygder.

Målene ovenfor blir ikke mulig å oppnå når en ikke velger å ta brukernes transportbehov på alvor. Første bud er å ha møter med brukerne slik at en får fram brukernes transportbehov. Resultatet av manglende involvering har i det siste blitt svært tydeliggjort i prosessen rundt nye anbudsruiter for hurtigbåter i fylket.

Brukerinvolvering må derfor komme først eller svært tidlig i samferdselsplanlegginga.

Nedenfor er forslag til uttalelse fra Loppa kommune på denne høringa:

Uttalelse fra Loppa kommune:

1. Kollektivtransporten - høring og brukermedvirkning.

I høringsdokumentet «Regional transportplan for Finnmark» er det gjennomgående at en skal sikre eller tilpasse det kollektive kommunikasjonsstilbudet på en tilfredsstillende måte for brukerne.

Loppa kommune kan ikke se at dette har skjedd i fylkeskommunens transportplanlegging da brukerne ikke er hørt og/eller at det brukerne har gitt tilbakemelding på ikke blir tatt hensyn til.

Brukermedvirkning og høring må tas på alvor av fylkeskommunen. Dette er påpekt tidligere fra kommunen og ble gjort i forbindelse med høring til planprogrammet for regional transportplan.

I dette planprogrammet ble det lagt opp til en prosess hvor det var planlagt dialogmøter i med fagetater, kommunene og andre berørte parter. Dialogmøtet skulle gjennomføres i juni måned 2013. Dette ble det ikke noe av.

I kommunestyrevedtaket av 22.02.2013 ble det vist til når dialogmøter mellom fylkeskommunen og kommunene burde avholdes. Det ble også påpekt at dette er viktig for å kunne finne fram til et framtidsrettet kommunikasjonsstilbud i kommunen.

Nedenfor er vedtak i kommunestyret i Loppa av 22.02.2013

«Høring - planprogram for regional transportplan 2014-2023.

Loppa kommune foreslår at dialogmøtene utvides i tid. Dialogmøtene bør avholdes i mai / juni eller juni/august.

Det er viktig å prioritere møter med kommunen/brukerne høyt. Det er derfor viktig at det gis tid til møte med kommunen slik at en får en god og konstruktiv dialog om framtidig kommunikasjonsstilbud i kommunen.

I forkant av dialogmøtet med fylkeskommunen bør alle viktige samferdselstemaer for Loppa Kommune å være gjennomdrøftet og vedtatt politisk.

Enstemmig vedtatt.»

Uten at det tas rimelige hensyn til brukerne, vil transportplanen og kommunikasjonsløsningene som foreslås bli nærmest verdiløse for brukerne – og mye bortkastet arbeid for høringsinstansene.

Det har vært ei stor utvikling i fisketuristnæringa i kommunen de siste årene med en stor økning i antall gjestedøgn og også utvidet sesongen. Det er det stor vekst i oppdrettsnæringa i kommunen. I tillegg har stedene i Loppa mye besøk av utflytta Loppaværingar og andre i sommerhalvåret. Alt dette er med på å forsterke behovet for gode kollektive transportløsningar i kommunen.

Loppa kommune mener derfor at eksisterende båtrutetilbud i Loppa gir det beste tilbudet til brukerne i kommunen, og ber om at dette blir brukt som grunnlag for de nye anbudsrutene som skal gjelde i Loppa i anbudsperioden.

2. Strategier og tiltak i regional transportplan.

Fylkesveger.

Her har kommunen vist til behov for styrking av vedlikeholdet og sikre fornying av vegnettet. Fylkesvegane i kommunen har behov for i det minste fornying av vegdekke, dette gjelder både Øksfjordtunnelen, fv77 Tverrfjord fergeleie – Nuvsvåg/Myrnes, fylkesveien i Bergsfjord og fv. 72 mellom Sør-Tverrfjord og Sandland.

Det er viktig at dette blir gjort som planlagt i 2014 og 2015.

FV 882. Det må også gjøres noe med veidekke og med flaskehalsene på veien i stigningene i Øksfjordbotn og på Tappeluftside i Alta kommune.

Fergekaier – Loppapakken. Fergeleiene i Loppa vil bli opprustet i m 2015. Dette er et svært positivt tiltak for brukerne av ferga, og er spesielt viktig for større kjøretøy.

Trafikksikkerhet.

Loppa kommune har vist til at en ønsker rassikringstiltak og fysiske tiltak mot utforkjøringar. I planen blir det vist til skredsikringstiltak for FV 882 Øksfjordveien, FV 72 Sandland – Sør-Tverrfjord og FV 77 Tverrfjord fergeleie – Nuvsvåg/Myrnes. Dette er et viktig tiltak og det er bra at det nå er prioritert.

Gang og sykkelsti i Øksfjord. Det er behov for å få planlagt en gang- og sykkelsti fra Rådhuset i Øksfjord til Helsesenteret i Øksfjord.

Fiskerihavner.

Her ønsker Loppa kommune at det sikres midler til vedlikehold og mudring av fiskerihavnene. I Loppa kommune er det behov for jevnlig vedlikeholds mudring av havna i Bergsfjord, Sandland og Loppa øy.

Hurtigruta.

Loppa kommune ønsker at dagens seilingsmønster opprettholdes.

Det som gjelder for Loppa kommune følges opp som beskrevet i planen.

Dato: 28.01.2014
Arkivref: 2012/180-0 /
140

Terje Haugen

terje.k.haugen@loppa.kommune.no

Saknsnr	Utvalg	Møtedato
2/14	Hovedutvalg for teknisk, plan og næring	04.02.2014
	Formannskap	04.02.2014
	Kommunestyre	

Planprogram -endringsforslag og tilleggsforslag.

Rådmannens forslag til vedtak:

Loppa kommunestyre vedtar å endre punkt 3.2 om medvirkning i planprogrammet samt punkt 4.4 behov for utredning.

Etter endring vil punkt 3.2 og 4.4 lyde som følgende:

3.2. MEDVIRKNING

I følge plan og bygningsloven § 5-1 skal enhver som fremmer planforslag legge til rette for medvirkning. I Loppa kommune skal det nå utarbeides en samfunnsplan – en overordnet plan som skal legge føringer for en langsiktig utvikling i hele kommunen. Loppa kommune ser det derfor som viktig at befolkningen involveres direkte gjennom folkemøter tidlig i planprosessen.

Det vil bli holdt to runder med folkemøter i arbeidet med samfunnsdelen. Første møterunde vil bli holdt i oppstartsfasen og andre møterunde før samfunnsdelen skal opp i kommunestyret.

Det er viktig at befolkningen både har et lokalt og et helhetlig utgangspunkt når det skal gis innspill på utforming av framtida for befolkningen i Loppa kommune. For å sikre den helhetlige tenkninga vil det bli folkemøter i Bergsfjord og Øksfjord.

Der det er behov for det vil det bli satt opp ekstra transport.

I tillegg til helhetlig tenking vil det på møtet i Bergsfjord bli spesielt fokusert på Vestre Loppa sine utfordringer og hvordan disse bør løses fram mot 2023.

Loppa Næringsforening og utviklingslagene vil bli utfordret til å spille aktive roller og medvirke til at resultatet blir best mulig.

I forkant av møtene vil det være møter på Bergsfjord- og Høgtun skole for å få innspill på utfordringene og framtida til den yngste delen av befolkningen.

De utfordringer som ikke blir tilstrekkelig belyst på disse møtene vil bli arbeidet videre med ved at det blir tatt kontakt med organisasjoner, grupper og enkeltpersoner.

Etter at kommuneplanen er tilnærmet ferdig vil det bli en ny møterunde i Bergsfjord og Øksfjord for å kvalitetssikre planen og ev. foreslå endringer. Disse møtene vil bli gjennomført høsten 2014.

4.4. BEHOVET FOR UTREDNINGER

Loppa kommune er blant utvalgte kommuner som kom med i NVE sin undersøkelse av skredfare. Feltarbeidet er gjennomført sommeren 2013 og rapporten vil foreligge i mars/april 2014.

Loppa kommune har på eget initiativ bestilt "Kartlegging av kvikkleire i Øksfjord". Feltarbeidet vil være fullført i august 2014 og endelig rapportering vil være i oktober 2014.

Begge undersøkelsene vil legge føringer for arealbruken og det videre arbeidet med kommuneplanens arealdel.

Det kan komme fram nye utfordringer som vil kreve utredninger i arbeidet med kommuneplanens samfunnsdel.

Vedlegg:

Ingen

Saksutredning:

Ved gjennomgang av vedtatte planprogram har en sett behovet for endringer i punkt 3.2.

Videre er det behov for å sette inn et nytt punkt 4.4 Behov for utredninger.

3.2. MEDVIRKNING

I følge plan og bygningsloven § 5-1 skal enhver som fremmer planforslag legge til rette for medvirkning. I Loppa kommune skal det nå utarbeides en samfunnsplan – en overordnet plan som skal legge føringer for en langsiktig utvikling i hele kommunen. Loppa kommune ser det derfor som viktig at befolkningen involveres direkte gjennom folkemøter tidlig i planprosessen.

Det vil bli holdt to runder med folkemøter i arbeidet med samfunnsdelen. Første møterunde vil bli holdt i oppstartsfasen og andre møterunde før samfunnsdelen skal opp i kommunestyret.

Det er viktig at befolkningen både har et lokalt og et helhetlig utgangspunkt når det skal gis innspill på utforming av framtida for befolkningen i Loppa kommune. For å sikre den helhetlige tenkninga vil det bli folkemøter i Bergsfjord og Øksfjord.

Der det er behov for det vil det bli satt opp ekstra transport.

I tillegg til helhetlig tenking vil det på møtet i Bergsfjord bli spesielt fokusert på Vestre Loppa sine utfordringer og hvordan disse bør løses fram mot 2023.

Loppa Næringsforening og utviklingslagene vil bli utfordret til å spille aktive roller og medvirke til at resultatet blir best mulig.

I forkant av møtene vil det være møter på Bergsfjord- og Høgtun skole for å få innspill på utfordringene og framtida til den yngste delen av befolkningen.

De utfordringer som ikke blir tilstrekkelig belyst på disse møtene vil bli arbeidet videre med ved at det blir tatt kontakt med organisasjoner, grupper og enkeltpersoner.

Etter at kommuneplanen er tilnærmet ferdig vil det bli en ny møterunde i Bergsfjord og Øksfjord for å kvalitetssikre planen og ev. foreslå endringer. Disse møtene vil bli gjennomført høsten 2014.

4.4. BEHOVET FOR UTREDNINGER

Loppa kommune er blant utvalgte kommuner som kom med i NVE sin undersøkelse av skredfare. Feltarbeidet er gjennomført sommeren 2013 og rapporten vil foreligge i mars/april 2014.

Loppa kommune har på eget initiativ bestilt "Kartlegging av kvikkleire i Øksfjord". Feltarbeidet vil være fullført i august 2014 og endelig rapportering vil være i oktober 2014.

Begge undersøkelsene vil legge føringer for arealbruken og det videre arbeidet med kommuneplanens arealdel.

Det kan komme fram nye utfordringer som vil kreve utredninger i arbeidet med kommuneplanens samfunnsdel.

Rådmannens vurdering:

Rådmannen ser behovet for å foreta endringer i punkt 3.2 Medvirkning som foreslått, og videre at det kommer inn et nytt punkt 4.4 Behov for utredninger i planprogrammet.

Der foreslås derfor at vedtatte planprogram endres på disse to punktene.

LOPPA KOMMUNE

Rådmann

Saksframlegg

Dato: 28.01.2014
Arkivref: 2014/26-0 / 033

Liv Beate Karlsen

liv.b.karsen@loppa.kommune.no

Saksnr	Utvalg	Møtedato
3/14	Formannskap Kommunestyre	04.02.2014

Utlysning av stillinger i Loppa kommune.

Rådmannens forslag til vedtak:

Loppa kommunestyre vedtar at ingen stillinger opprettes eller lyses ut i perioden frem til 30.4.14.

Når arbeidet i arbeidsgruppa, opprettet av kommunestyre i PS 13/12 ferdigstilles vurderes dette på nytt.

Vedlegg:

Brev sendt ut 30.12.13

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt):

Ingen

Saksutredning:

Loppa kommunestyre har i møte den 13. desember 2013 under behandlingen av økonomiplan for 2014 – 2017 gjort følgende vedtak:

Kommunens driftskostnader må trappes ned de kommende år.

Det nedsettes et utvalg for å gjennomgå kommunens drift, bemanning og organisering, med bl.a fokus på redusert kjøp av tjenester og naturlig avgang. Utvalget består av 2 representanter fra kommunestyret og 2 representanter fra arbeidstakersiden.

Mandat til arbeidsgruppa er følgende:

Loppa kommune har behov for store innsparinger og en bedre ressursutnyttelse. Arbeidsgruppa skal ha en gjennomgang av organisasjon med fokus på produktivitet, kvalitet og effektiviseringstiltak.

Følgende områder skal vurderes:

- Kjøp av tjenester
- Nedbemanning og inndragning av stillinger
- Nedleggelse av tjenestetilbud som ikke er lovpålagte oppgaver
- Sammenslåing av funksjoner og enheter

Arbeidet ferdigstilles innen 30.4.14.

Sekretær: Rådmannen

Medlemmer til utvalget fra kommunestyret er:

Jan E Jensen (KP)

Gjermund Amundsen (AP)

Representanter fra arbeidstakersiden er:

Laila Johansen (Fagforbundet)

Ann Tove Wilhelmsen (Fagforbundet)

I vedtaket presiseres det at driftskostnader må trappes ned de kommende år. Det er satt ned et utvalg som skal se på kommunes drift, bemanning og organisering.

Denne arbeidsprosessen skal være ferdig innen 30.4.14.

Rådmannens vurdering:

I henhold til opprettelsen av arbeidsgruppa gjort i kommunestyret 13. desember 2013, og gruppas mandat oppfordrer rådmannen til stillingsstopp. Ingen stillinger opprettes eller lyses ut i perioden frem til arbeidsgruppa er ferdig med sitt arbeid.

LOPPA KOMMUNE

Økonomiavdelingen

«MOTTAKERNAVN»

«ADRESSE»

«UTLANDSADRESSE» «POSTNR» «POSTSTED»

Deres ref.
«REF»

Vår ref.
2013/508-/150/ØK

Sted/Dato.
Øksfjord 30.12.2013

Oppnevning av arbeidstakernes representanter til arbeidsgruppe oppnevnt av kommunestyre

Loppa kommunestyre har i møte den 13. desember 2013 under behandlingen av økonomiplan for 2014-2017 gjort følgende vedtak;

Kommunens driftskostnader må trappes ned de kommende år.

Det nedsettes et utvalg for å gjennomgå kommunens drift, bemanning og organisering, med bl.a. fokus på redusert kjøp av tjenester og naturlig avgang. Utvalget består av 2 representanter fra kommunestyret og 2 representanter fra arbeidstakersiden.

Mandat til arbeidsgruppa er følgende:

Loppa kommune har behov for store innsparinger og en bedre ressursutnyttelse. Arbeidsgruppa skal ha en gjennomgang av organisasjon med fokus på produktivitet, kvalitet og effektiviseringstiltak.

Følgende områder skal vurderes;

- Kjøp av tjenester
- Nedbemanning og inndragning av stillinger
- Nedleggelse av tjenestetilbud som ikke er lovpålagte oppgaver
- Sammenslåing av funksjoner og enheter

Arbeidet ferdigstilles innen 30.4.14.

Sekretær; Rådmann

Medlemmer til utvalget fra kommunestyret er;

Jan-Eirik Jensen
Gjermund Amundsen

Det henstilles til fagforeningene om å bli enige om hvem som skal være representert i arbeidsgruppa fra arbeidstakersiden. Frist for tilbakemelding settes til fredag 10. januar 2014.

Med hilsen

Solbjørg Irene Jensen
Konsulent

LOPPA KOMMUNE

Rådmann

Saksframlegg

Dato: 24.01.2014
Arkivref: 2014/63-0 / 410

Liv Beate Karlsen

liv.b.karsen@loppa.kommune.no

Saknsnr	Utvalg	Møtedato
4/14	Formannskap Kommunestyre	04.02.2014

Stilling som kommuneplanlegger

Rådmannens forslag til vedtak:

Loppa kommunestyre vedtar og ikke lyse ut kommuneplanleggerstillingen. Loppa kommune bruker eksisterende ressurser i det videre arbeidet.

Vedlegg:

Ingen

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt):

Ingen

Saksutredning:

Loppa kommunestyre valgte 10.6.11 å opprette stilling som kommuneplanlegger f.o.m 01.08.11.

Kommuneplanlegger ble tilsatt i august 2011.

Vår/sommer 2012 gikk kommuneplanleggeren ut i svangerskapspermisjon, og sa opp sin stilling vår 2013. I denne perioden var det ikke noen inne i denne stillingen.

Kommuneplanleggerstillingen ble lyst ut igjen vår 2013, og ny kommuneplanlegger ble tilsatt i juni 2013.

Denne kommuneplanleggeren sa opp sin stilling i desember 2013.

Loppa kommune har nå kommet så langt med kommuneplanen at planstrategi og planprogram er ferdig. Planen er at samfunnsdel skal være ferdig i løpet av 2014.

For at vi skal nå dette målet er administrasjonen av den formening at vi jobber videre med de ressurser en har. Dersom stillingen nå skal lyses ut igjen, vil vi bruke lang tid på denne prosessen, og det er slett ikke sikkert at vi får kvalifiserte søkere. Får vi dette skal personen sette seg inn i arbeid som er gjort og stake ut veien videre. Dette er tid som kunne ha vært brukt på selve planarbeidet av folk som allerede er inne i prosessen.

Administrasjonen har personer som har sagt seg villig til å dra dette i land. Per Buvik vil lede denne prosessen sammen med Terje Haugen. Disse to jobber tett med administrasjonen. Sweco tas inn i bl.a veiledningsfunksjon. Loppa kommune har lønnsmidler i budsjettet samt planfond som skal brukes i arbeidet.

Rådmannens vurdering:

Loppa kommune har nå kommet så langt med kommuneplanen at planstrategi og planprogram er ferdig. Planen er at samfunnsdel skal være ferdig i løpet av 2014.

For at vi skal nå dette målet er administrasjonen av den formening at vi jobber videre med de ressurser en har. Dersom stillingen nå skal lyses ut igjen, vil vi bruke lang tid på denne prosessen, og det er slett ikke sikkert at vi får kvalifiserte søkere. Får vi dette skal personen sette seg inn i arbeid som er gjort og stake ut veien videre. Dette er tid som kunne ha vært brukt på selve planarbeidet av folk som allerede er inne i prosessen.

Administrasjonen har personer som har sagt seg villig til å dra dette i land. Per Buvik vil lede denne prosessen sammen med Terje Haugen. Disse to jobber tett med administrasjonen. Sweco tas inn i bl.a veiledningsfunksjon. Loppa kommune har lønnsmidler i budsjettet samt planfond som skal brukes i arbeidet.

Rådmannen vurderer at det beste for Loppa kommune er å la være å lyse ut stillingen, og heller bruke de ressurser vi har i det videre arbeidet. Da vil vi nå målet vårt som er å være ferdig med samfunnsdel i løpet av 2014.

Sak 5/14 Søknad om utsettelse på driftslån

Unntatt offentlighet jfr. Offentlighetsloven § 13, jfr. § 13.1. i Forvaltningsloven

Dato: 28.01.2014
Arkivref: 2014/72-0 / 037

Terje Haugen

terje.k.haugen@loppa.kommune.no

Saksnr	Utvalg	Møtedato
	Hovedutvalg for teknisk, plan og næring Formannskap Kommunestyre	

Loppa Fiskeinvest – forslag til investeringselskap for utvikling av fiskeriene i Loppa

Rådmannens forslag til vedtak:

Loppa kommunestyre oppretter et investeringselskap for utvikling av fiskeriene i Loppa. Formålet med dette er å skape lønnsomhet og sysselsetting ved å delta i investeringer som gjør kystfiskeflåten i Loppa mer effektiv og fleksibel.

Selskapet skal ha en aksjekapital på kr. 100 000,- og en fondskapital på kr. 3 000 000,-

Finansieres ved bruk av fritt disp.fond etter opprydding av fondskontoer.

Det utarbeides vedtekter for selskapet som oppfyller lovens krav og vil si noe om bl.a styresammensetning og eierforhold.

Vedlegg:

Ingen

Saksutredning:

LOPPA FISKEINVEST – ETABLERING AV SELSKAP

BAKGRUNN

Loppa kommune har de siste 5 årene hatt nedgang i antall fiskefartøy, fiskere og ilandført kvantum fra kystfiskeflåten. I samme periode har alderen på fiskerne gått opp og det er dårlig rekruttering til fiskeriyrket.

Med nedleggelsen av fiskebruket i Bergsfjord har situasjonen blitt enda vanskeligere. Nå må fisken leveres i andre kommuner og dette rammer fiskerne og spesielt de med de minste fartøyene.

Det har vært en viss interesse for kjøp av fiskebruket i Bergsfjord. Forsøl AS forsøker å selge bruket og det er vedtatt at Loppa kommune ikke skal påvirke ev. kjøp/salg av fiskebruket. Dersom fiskebruket blir kjøpt vil kommunen forholde seg til ny eier.

Det er positivt at det er vedtatt fritt fiske for båter under 11 meter. Det er imidlertid denne fartøygruppen som er mest avhengig av nærhet til et fiskemottak, så dette vil ha begrenset betydning for fiskerne i Loppa.

UTVIKLINGEN AV KYSTFISKE I LOPPA

Fartøy

	2009	2010	2011	2013	
Fartøystørrelse	Antall	Antall	Antall		Prosentvis andel:
Under 5,5 meter	15	15	11	10	21 %
7,4- 8,99 meter	16	17	14	17	35 %
9,0 – 9,99 meter	11	11	9	5	10 %
10 – 14,99 meter	22	21	15	15	31 %
55 meter	1	1	1	1	2 %
	65	65	50	48	100 %

Ilandført fisk

Fangst og verdi - landinger fra norske fartøy i Loppa kommune 2005-2013.

	År									
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	
Kvantum, rund vekt (tonn)	651	2375	197	499	372	5980	2804	2475	633	
Fangstverdi (1000 kr)	4320	15375	3135	3834	1303	30761	21078	19638	4557	

Kilde: Fiskeridirektoratet.

Personer i næringa

Fiskermanntallet i Loppa - blad B, hovedyrkesfiskere.

Alder	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2013
< 20						1	1	2	
20-29	5	4	3	3	3	3	4	1	3
30-39	16	16	14	12	12	10	7	2	0
40-49	15	11	12	10	10	10	10	15	16
50-59	30	29	25	18	18	15	12	11	5
60-66	11	11	11	12	12	15	15	11	9
67-69	2	2	4	4	4	3	4	4	4
70 OG OVER	1				0	2	0		4
I alt	80	73	69	59	59	59	53	47	41

Kilde: Fiskeridirektoratet

Fiskerimantallet registrerer også personer som har fiske som binæring eller i tillegg til pensjon. Her er det registrert 20 personer i 2013. De fleste er over 60 år.

Statistikkene beskriver en jevn nedgang i fisket og den vanskelige situasjonen som fiskeriene i Loppa befinner seg i. Dersom denne utviklingen varer vil fiskeriene endre seg fra å være en av de viktigste næringer i kommunen til å bli en marginal næring. Dette vil også redusere befolkningen i de områder i kommunen som sliter mest med å opprette befolkningstallet.

FISKEMOTTAK

Siden våren 2013 har det ikke vært fiskemottak i drift i Loppa. Fiskebruket i Bergsfjord trenger betydelig oppgradering og det er usikkert om det kommer i drift. Det er lenge siden det har vært mottak i Øksfjord og den lokale fiskeflåten og antall fiskere er blitt kraftig redusert. Uansett vil mulighetene for fiskemottak i kommunen øke dersom den lokale flåten får større båter og større kvoter.

SØRVÆR KYSTFISKEINVEST

Selskapet eies av Norway Seafoods AS med 51 % og Hasvik kommune med 49 %. Aksjekapitalen i selskapet er på kr. 100 000 og resterende midler er plassert i et overskuddsfond. Styret i selskapet har 2 medlemmer fra Norway Seafoods AS og 2 fra Hasvik kommune. Norway Seafoods AS har daglig ledelse av selskapet.

Formålet til selskapet er å bidra til stabil råstofftilgang til anlegget på Sørvær gjennom hele året og derigjennom lønnsomhet, aktivitet og sysselsetting.

Selskapet har investert i 5 prosjekter (aksjekapital og kvotekjøp) og er i innledende fase på flere prosjekter. De mener selv at modellen passer svært godt for dem.

FORMÅLET FOR ET INVESTERINGSFOND I LOPPA

Skape øket lønnsomhet og sysselsetting ved å delta i investeringer som gjør kystfiskeflåten i Loppa mer effektiv og fleksibel.

For å oppfylle målet skal fondet delta i:

- Bidra til å løse kravene til egenkapital ved kjøp av fiskefartøy

- Gå inn som minoritetseiere ved kjøp av fiskefartøy
- Gi lån til kvotekjøp der fondet er inne på eiersiden

INVESTERINGSOBJEKTER

- Kystfartøy på ca. 50 fot.
- Ha et perspektiv på ca. 5 år i de prosjektene fondet deltar i.
- Satse på fiskere som har tilstrekkelig praksis.
- Satse på fiskere som kan dokumentere god lønnsomhet fra tidligere drift.
- Fiskerne skal være majoritetseier.
- Majoritetseier(e) skal kunne løse ut fondet når de måtte ønske det.
- Innløsningssum på aksjekapital og lån til fiskekvoter er 3 %.
- Majoritetseier(e) skal være hjemmehørende i Loppa kommune.
- Mannskapet skal så langt det er mulig rekrutteres fra Loppa kommune.
- Innløsning av investeringselskapet dersom eierne flytter fra Loppa kommune.

ANDRE FORHOLD

- Fondet skal ledes av et styre på 3 personer.
- Det skal være full enighet om alle investeringene til selskapet.
- Selskapet skal ha en aksjekapital på kr. 100 000,- og en fondskapital på kr 3 mill.
- Selskapet skal eies av Loppa kommune og _____.
- Minimum 60 % av fangsten skal leveres i Loppa kommune dersom forutsetningene for levering er tilstede(dette spesifiseres i aksjonæravtalen).

UTFORDRINGER

Dersom Loppa kommune blir eneste eier i selskapet vil kommunen få ansvar for en kommersiell aktivitet som ligger langt utenfor kommunen sine primæroppgaver. Kommunen blir ansvarlig for både daglig ledelse og styring av selskapet. Det bør derfor være et mål å få med en kommersiell aktør.

Både daglig leder og styre skal registreres og er juridisk ansvarlige for selskapet (styreleder og daglig leder kan være samme person). Dersom ikke fondet har en finansiell reserve av en viss størrelse vil fondet ha behov for kapital til drift eller ta dette fra overkursfondet.

Både daglig leder og styret må ha kompetanse på fiskerinæringa generelt og drift av fiskefartøy spesielt. Det er også viktig at det skjer en skikkelig vurdering av både prosjektene og personene bak prosjektene før selskapet går inn i et prosjekt.

Det vil alltid medføre risiko å drifte et investeringselskap. Siden det skal investeres med fellesskapet sine penger er det viktig at denne risikoen er så lav som mulig.

ANNET

Det skal utarbeides vedtekter for selskapet. Disse vil oppfylle lovens krav men ikke være tilstrekkelige for å sikre selskapet i investeringsprosjekter.

Det skal utarbeides aksjonæravtaler mellom investeringselskapet og selskaper som det skal investeres i. Dette skal gjøres for å sikre samarbeidet mellom partene på en god måte.

Rådmannens vurdering:

Fondet skal være med på å hjelpe til med finansiering av nye fartøyprosjekter i Loppa. For å få dette til ønskes det å etablere et investeringsselskap som kan være med på å bidra med rimelig kapital til interesserte fiskere.

Et lignende selskap er etablert i Hasvik kommune. Erfaringene derfra viser at har fått positive effekter av dette ved at det er investert i flere større kystfiskefartøy. Disse bidrar igjen med en god råstofftilgang for fiskebrukene i kommunen som igjen gir gode ringvirkninger for fiskebruk og lokalsamfunn.

I forslaget er det vist til at investeringsselskapet bør ha en fondskapital på 3 mill kr.

Rådmannen foreslår derfor at Loppa kommunestyre oppretter et investeringsselskap for utvikling av fiskeriene i Loppa.

Formålet med selskapet er å skape lønnsomhet og sysselsetting ved å delta i investeringer som gjør kystfiskeflåten i Loppa mer effektiv og fleksibel.

Selskapet skal ha en aksjekapital på kr. 100 000,- og en fondskapital på kr. 3 000 000,-

Finansieres ved bruk av fritt disp.fond etter opprydding av fondskontoer.

Det utarbeides vedtekter for selskapet som oppfyller lovens krav og vil si noe om bl.a styresammensetning og eierforhold.

Finansiering.

Det foreslås at finansiering skjer ved bruk av fritt disp.fond etter opprydding av fondskontoer.

Dato: 28.01.2014
Arkivref: 2013/783-0 / 084

Camilla Hansen

camilla.hansen@loppa.kommune.no

Saksnr	Utvalg	Møtedato
	Formannskap Kommunestyre	

Ny pensjonsordning for folkevalgte fra 1. januar 2014

Rådmannens forslag til vedtak:

Kommunestyret i Loppa vedtar å fortsette med pensjonsordning for folkevalgte, og velger løsningen hvor de folkevalgte innlemmes i den ordinære tjenstepensjonsordningen for ansatte. Ordningen skal ikke omfatte folkevalgte med mindre enn 1/3 av full godtgjørelse.

AFP. Administrasjonen har per nå ikke forslag til vedtak på dette, vil komme tilleggsopplysning til kommunestyret.

Vedlegg:

Vedlegg nr 2 til brev fra KLP datert 31. oktober 2013.
Vedtekter

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt):

Brev fra KLP datert 31. oktober 2013.

Saksutredning:

Folkevalgte i kommuner og fylkeskommuner er i dag tilsluttet pensjonsordningen for folkevalgte. Denne tilsvarer kommunens pensjonsordning for ansatte, men med særskilte bestemmelser som bare gjelder de folkevalgte. Kravet til full opptjeningsstid er 16 år og pensjonsalder er 65 år. Fra 1. januar 2014 opphører dagens pensjonsordning og det må velges en ny pensjonsløsning for de folkevalgte. Omlaggingen skyldes endringer i forskrift om pensjonsordninger for folkevalgte som trer i kraft 1. januar 2014.

Etter endringer i forskriften gis det nå anledning til å melde de folkevalgte inn i den ordinære pensjonsordningen for kommunens ansatte med samme pensjonsregler som disse, men med noen få særbestemmelser. Alternativt kan kommunen velge at folkevalgte skal innlemmes i en særskilt pensjonsordning etter mønster av den nye pensjonsordningen for stortingsrepresentanter og regjeringsmedlemmer.

Det medfører at kommuner som ønsker pensjonsløsning for de folkevalgte nå kan velge mellom to alternativer:

1. Innlemmelse i den ordinære tjenstepensjonsordningen for de ansatte

Alderspensjonen vil bli en brutto, livsvarig årlig ytelse tilsvarende som for de ansatte i kommunen, men med enkelte tilpasninger. Uføre- og etterlatteytelser vil også være som i den ordinære fellesordningen for de ansatte.

2. Pensjonsordning etter mønster av ordningen for stortingsrepresentanter

Alderspensjonen vil være en netto, livsvarig årlig ytelse. Uføre- og etterlatteytelser vil være som i den ordinære fellesordningen for de ansatte i kommunen.

Fra 1. januar 2014 vil alle aktive medlemmer i den nåværende pensjonsordningen for folkevalgte i KLP bli innmeldt i Fellesordningen for kommuner, m.a.o. meldes de folkevalgte inn i kommunens ordinære tjenstepensjonsordning i første omgang. Det vil også bli fakturert premie sammen med denne.

Hvis kommunen velger at de folkevalgte skal ha samme pensjonsordning som de ansatte, vil premien som betales være endelig. For de som velger at de folkevalgte skal ha en pensjonsordning etter mønster av ordningen for stortingsrepresentanter, vil den fakturerte premien bli à konto og det vil senere bli foretatt etteroppgjør.

Kommuneloven § 43 sier at kommunestyret kan opprette en egen pensjonsavtale for de folkevalgte. Det er altså ikke lovpålagt å ha en slik ordning.

Kommunestyret skal ta stilling til:

- Hvorvidt kommunen fortsatt skal ha pensjonsordning for folkevalgte
- Eventuelt hvilken av de to alternative løsningene kommunen skal ha for sine folkevalgte
- Om ordningen også skal omfatte folkevalgte med mindre enn 1/3 av full godtgjørelse skal innlemmes (lavere innmeldingsgrense må vedtas særskilt av kommunen)
- Om de folkevalgte skal ha rett til AFP fra 62 år (må vedtas særskilt av kommunen, og finansiering blir som de øvrige ansatte). Bare aktuelt hvis kommunen har valgt at folkevalgte skal innlemmes i den ordinære ordningen for ansatte.

Senest innen utgangen av mars 2014 må kommunen beslutte hvilken pensjonsordning som skal gjelde for de folkevalgte fra 1. januar 2014. KLP anbefaler at valg av alternativ gjøres på langsiktig og prinsipielt grunnlag.

Praktisk informasjon

- Alle aktive meldes inn i ny ordning 01.01.2014.
- Kommunens valg av alternativ vil gjelde alle folkevalgte i kommunen som oppfyller krav om medlemskap.
- Kommunens valg er ment å være varig.
- Uansett alternativ meldes de folkevalgte foreløpig inn i Fellesordningen for kommuner og bedrifter/ Fellesordningen for fylkeskommuner, og er dermed forsikret for riktig uføre- og etterlattepensjon.

Hva skjer med den gamle pensjonsordningen for folkevalgte?

Uavhengig av valget mellom de to alternative fremtidige løsninger for folkevalgte vil de aktive medlemmer i dagens ordning for folkevalgte bli meldt ut av denne 31. desember 2013. Deres opptjente rettigheter på utmeldingstidspunktet blir stående i den gamle ordningen. Det samme gjelder pensjonsrettighetene for tidligere utmeldte med oppsatte rettigheter, og for de som mottar løpende pensjoner eller ventepenger.

Disse rettighetene forblir forsikret i den gamle opphørte ordningen for folkevalgte, og endres ikke som følge av endrede regler for opptjening fra 2014. For de som har rettigheter i gammel ordning og nå blir innmeldt i ny ordning, er det gitt regler for hvordan disse skal ses i sammenheng når pensjonen kommer til utbetaling.

For rettighetene i den opphørte ordningen vil følgende gjelde fra 2014:

- Pensjonsgrunnlaget vil være likt den folkevalgtes samlede faste godtgjørelse per 31. desember 2013. For folkevalgte som har fratrudd vervet tidligere vil pensjonsgrunnlaget være det vedkommende hadde på det tidligere fratredelsestidspunktet.

- Pensjonsgrunnlaget lønnsvekstreguleres frem til pensjonsuttak, på samme måte som i fellesordningene.
- Alderspensjon kan først tas ut fra fylte 65 år.
- Full alderspensjon etter 16 års opptjeningstid.
- Levealdersjustering og individuell garanti.
- Særskilte regler for maksimal samlet pensjon for opptjening både før og etter 1. januar 2014.

Hovedpunkter for folkevalgte som innlemmes i den ordinære pensjonsordningen for ansatte

Folkevalgte som innlemmes i den ordinære tjenestepensjonsordningen for kommunen/fylkeskommunens ansatte vil få tilsvarende pensjonsrettigheter som disse, dog med tilpasninger som følger av de særskilte bestemmelsene for folkevalgte.

De særskilte tilpasninger som vil gjelde for folkevalgte fra 1.1.2014 er:

- Hovedintensjonen i ordningen er 66 % alderspensjon etter 30 års opptjeningstid.
- Nedre grense for medlemskap på 1/3 av godtgjørelse for full stilling.
- Pensjonsgrunnlaget er den folkevalgtes samlede, faste godtgjørelse.
- Aldergrensen er 70 år.
- AFP fra 65 år er en del av tjenestepensjonsordningen, mens AFP fra 62 til 65 år kan avtales.
- Pensjon opptjent i den tidligere folkevalgtdordningen og pensjon opptjent i.h.t. nye regler fra 1. januar 2014 samordnes i.h.t. Samordningslovens § 7.

Hovedpunkter for den nye særskilte pensjonsordningen for folkevalgte

Den særskilte pensjonsordningen for folkevalgte vil være etter mønster av pensjonsordningen for stortingsrepresentanter og regjeringsmedlemmer.

De viktigste elementene i den nye særskilte pensjonsordningen for folkevalgte:

- Det siktes mot 66 % alderspensjon fra 65 år etter 41 års opptjeningstid.
- Nedre grense for medlemskap på 1/3 av godtgjørelse for full stilling.
- Pensjonsopptjeningen til alderspensjon utgjør 6,03 % av opptjeningsgrunnlaget og opp til 7,1 grunnbeløp og i tillegg 24,13 % av opptjeningsgrunnlaget mellom 7,1 og 12 grunnbeløp.
- Krav om minst ett års medlemskap for rett til alderspensjon.
- Alderspensjonen kan tas ut fra og med fylte 62 år, senest ved fylte 75 år.
- Det må tas ut hel pensjon, og gis ikke mulighet for gradert alderspensjon.
- Alderspensjonen skal levealdersjusteres. Det legges til grunn at totalsummen man får i pensjon blir den samme, uavhengig av om man pensjonerer seg når man er 62 eller 75 år.
- Pensjonen fastsettes på grunnlag av pensjonsbeholdningen på uttakstidspunktet.
- Eventuell opptjening av pensjon etter pensjonsuttak gir grunnlag for ny alderspensjon. Denne fastsettes årlig.
- Rett til uføreytelser etter tilsvarende regler som i den ordinære pensjonsordningen for ansatte. Ved opptjeningstid forut for 1. januar 2014 blir denne medlemstiden omregnet til 30-deler ved at tiden deles på 16 og ganges med 30.
- Rett til ektefellepensjon og barnpensjon etter tilsvarende regler som i den ordinære pensjonsordningen for ansatte. Medlemstiden omregnes på samme måte som for uføreytelser.
- Pensjonsbeholdningen reguleres årlig i samsvar med lønnsveksten frem til uttak av alderspensjon.
- Pensjonene reguleres på samme måte som i folketrygden.

Generelt om nytt regelverk

Premie

Premiene for folkevalgte som skal omfattes av den ordinære Offentlige tjenestepensjonsordningen omfatter de samme premieelementer og kreves inn sammen med premie for andre omfattet av denne ordningen.

Endring

Forsikringstaker kan ikke foreta endringer i pensjonsordning for folkevalgte. KLP kan i forsikringstiden gjennomføre endringer i premier, omkostningstillegg, forsikringsavtalen, samt vilkår og vedtekter som reguleres av avtaleforholdet, når forholdene tilsier at slike endringer er nødvendige, jf. Forsikringsavtaleloven § 19-8.

Oppsigelse – Flytting

Forsikringstaker kan si opp pensjonsordning for folkevalgte med to måneders frist til opphør ved kalenderårets slutt. Oppsigelse skal skje skriftlig. Ved flytting gjelder reglene i Forsikringsvirksomhetsloven kapittel 11.

Eksempler på årlig pensjonsutbetaling:

Siden nye ytelser er levealderjustert vil dette avhenge av alder og fødselsår. I eksemplene antas personen å være ansatt 1.1.2014

Født 1961 (53 år) 14 års opptjening, pensjonsgrunnlag 650 000:

Ordning for stortingsrepresentanter	Kr 41 855,44
Ordning som for kommuneansatte	Kr 65 961,40

Født 1974 (40 år) 27 års opptjening, pensjonsgrunnlag 500 000:

Ordning for stortingsrepresentanter	Kr 47 494,17
Ordning som for kommuneansatte	Kr 64 622,32

Født 1984 (30 år), 37 års opptjening, pensjonsgrunnlag 500 000:

Ordning for stortingsrepresentanter	Kr 61 666,67
Ordning som for kommuneansatte	Kr 68 031,85

Kriterier ved valg av løsning

	Mal etter kommuneansattes ordning	Mal etter stortingsordning
Hva er billigst for kommunen?	BILLIGST Det er gjennomsnittet i det totale fellesskapet som bestemmer premien i kollektive forsikringsordninger. Folkevalgte utgjør en dyrere gruppe (høyere lønn og høyere alder) enn gjennomsnittet i fellesordningen for de kommuneansatte. Fordi premien blir utjevnet sammen med de øvrige ansatte i kommunen, vil det være billigst å melde folkevalgte inn i fellesordningen.	Folkevalgte utgjør en dyrere gruppe (høyere lønn og høyere alder) enn gjennomsnittet i fellesordningen for de kommuneansatte. Til tross for at en dårligere ytelse normalt ville være billigere (gitt alt annet likt), veies dette opp av at denne ordningen vil ha et fellesskap kun bestående av folkevalgte.
Hva lønner seg for folkevalgte?	MEST LØNNSOMT Regneeksemplene viser at fellesordningen vil være mest lønnsom for de aller fleste	I de tilfellene folkevalgte allerede har full opptjening i OfTP, og avslutter karrieren som ansatt i offentlig sektor, vil stortingsordningen lønne seg. Det er fordi det er en netto ordning som kommer i tillegg til opptjening i OfTP
Mulighet for AFP?	JA Aldersgrensen blir 70 år i ny ordning (mot tidligere 65 år). Som for alle andre i kommunen vil det være anledning til å gå av med	NEI Men mulighet for fleksibel alderspensjon som i Folketrygden. (Med lavere årlig pensjon ved tidlig uttak)

	pensjon ved 65 år. Kommunen kan for folkevalgt i tillegg inngå avtale om AFP fra 62-65 år.	
--	---	--

Rådmannens vurdering:

Ordfører er i dag innmeldt i pensjonsordning for folkevalgte.

Selv om det ikke er lovpålagt å ha pensjonsordning for folkevalgt, synes dette som riktig å videreføre. Kommunen bør imidlertid tenke over hvilken løsning en velger. Løsningen hvor folkevalgt innlemmes i den ordinære tjenstepensjonsordningen for ansatte, vises i tabellen over å være billigst for kommunen og mest lønnsom for den folkevalgte, og synes derfor som det beste alternativet.

Med tanke på at kommunen nå også må spare inn mye penger, så synes en pensjonsordning for folkevalgte etter mønster av ordningen for stortingsrepresentanter å være for dyr for kommunen.

Når det gjelder å ta stilling til om de folkevalgte skal ha mulighet til å ta ut AFP fra 62-65 år, så har vi per i dag ikke tall på hva dette vil utgjøre av kostnader for kommunen. Dette vil sannsynligvis være klart til møtet i kommunestyret.

Den folkevalgte må stå som ordfører dersom det skal være mulighet til å gå av med AFP fra 62 år. Det gis ikke oppsettende virkning på dette.

PREMIE- OG TILSKUDDSSATSER FOR FOLKEVALGTE FRA 2014

For de som velger å innlemme de folkevalgte i den ordinære pensjonsordningen for ansatte vil premiesatsene bli de samme som i Fellesordningen for kommuner og bedrifter, og som tidligere meddelt i vårt premieskriv av 1. september i år.

For 2014 vil også de kommuner/fylkeskommuner som velger særskilt ordning for de folkevalgte, bli belastet premie og tilskudd for disse som i den ordinære pensjonsordningen for ansatte. Eventuelle pensjonstilfeller beregnes og utbetales imidlertid i samsvar med regelverket for den særskilte pensjonsordningen for folkevalgte. Forskjellen i pensjon som er forsikringsmessig dekket (ved innbetalt premie) og den pensjon som utbetales avregnes mot bruttogarantien.

Eventuell etablering av særskilt pensjonsordning for folkevalgte i kommuner og fylkeskommuner som velger pensjonsordning etter mønster av stortingspensjonsordningen, er betinget av at denne ordningen får tilslutning av relativt mange kommuner/fylkeskommuner. Dette fordi enhver forsikringsløsning må ha et minimum antall forsikrede. KLP vil fra 2014 melde alle de folkevalgte inn i den ordinære pensjonsordningen for de ansatte i kommuner/fylkeskommuner. For de som har valgt særskilt pensjonsordning for folkevalgte vil det være en forskjell mellom den pensjonen som er forsikringsmessig sikret (ved innbetalt premie) og den pensjonen som skal utbetales. Denne forskjellen vil vi som nevnt avregne mot bruttogarantien i 2014. Høsten 2014 vil det bli vurdert å etablere en ny løsning fra 2015, for de som velger særskilt pensjonsordning for folkevalgte. Det kan da bli aktuelt å foreta et engangsoppgjør basert på forskjellen mellom 2014-løsningen og den eventuelle nye løsningen. Det er grunn til å anta at premienivået i en eventuell ny forsikringsordning vil ligge noe høyere enn satsene for 2014.

Premiesatser 2014 .. aktiv pensjonsordning folkevalgte

Premie- og tilskuddssatser i prosent av pensjonsgrunnlaget - Fellesordningen for kommuner og bedrifter	2014
Forsikringspremie	8,59%
Termintillegg	0,17%
Administrasjonstillegg	0,40%
Administrasjonsreserverpremie	0,17%
Bruttogaranti	1,10%
Sum	10,43%
.. Arbeidstakers andel	2,00%
Sum arbeidsgivers andel	8,43%
Tidligpensjon (85-årsregel og AFP 65-66)	1,00%

- o Tilskudd til Overføringsavtalens Sikringsordning og evt. kontingent til Pensjonskontoret kommer i tillegg og fremkommer på årets første kvartalsfaktura.

Prognose premie- og tilskuddssatser i prosent av premiereserven - Fellesordningen for kommuner og bedrifter	2014
Reguleringspremie	5,00%
Rentegaranti-premie	0,18%

- o Rentegaranti-premie er prisen for forsikringsselskapets garanterte minimumsavkastning til kundene. Vårt anslag for rentegaranti-premien forutsetter at pensjonsmidlene forvaltes i samme portefølje som i 2013.

Premiesatser 2014 - opphørt pensjonsordning folkevalgte

Arbeidsgiver vil fremover bli belastet følgende premie- og tilskudd for den opphørte ordningen:

- Bruttogarantitilskudd
- Tilskudd til allerede løpende ventepenger
- Reguleringspremie
- Rentegarantipremie

Premie- og tilskuddssatser i prosent av forsikret alderspensjonsbeløp - Pensjonsordningen for folkevalgte	2014
1) Bruttogaranti	2,00%
2) Ventepenger	4,30%
Sum arbeidsgiver	6,30%

1) Bruttogaranti beregnes av sum forsikret alderspensjonsbeløp for folkevalgte i deres ordning. Dette utgjør per oktober 2013:
kr 290 956.

2) Tilskudd ventepenger beregnes av forsikret alderspensjonsbeløp for folkevalgte under pensjonsalder i deres ordning. Dette utgjør per oktober 2013:
kr 731 843.

Prognose premie- og tilskuddssatser i prosent av premiereserven	2014
Reguleringspremie	4,10%
Rentegarantipremie	0,18%

Vi minner om at alle satser for bruttogaranti, ventepenger, reguleringspremie og rentegarantipremie er prognoser. Endelig oppgjør for disse blir først foretatt etter årets slutt og nærmere spesifisering vil fremkomme i kontoutskriften dere mottar i mai hvert år.

Vedtekter

Offentlig tjenestepensjon i KLP

Vedtekter for fellesordningen for

- kommuner og bedrifter
- fylkeskommuner
- helseforetak

Gjelder fra 01.04.2013
Utgave 21

Innhold

§ 1. Pensjonsordningens formål og organisasjon. Samordning, regulering av aktuelle pensjoner	4
§ 2. Hvem pensjonsordningen omfatter	6
§ 3. Unntak fra medlemskap	9
§ 4. Pensjonsgrunnlaget	9
§ 5. Medlemstid	11
§ 6. Aldersgrense	12
§ 7. Alderspensjon	13
§ 8. Attføringspensjon/uførepensjon	18
§ 9. Ektefellepensjon (enkepensjon eller enkemannspensjon)	21
§ 10. Barnpensjon	24
§ 11. Fratreden før aldersgrensen. Oppsatt pensjon. Fortsettelse av premiebetaling	25
§ 12. Utbetaling, tilbakekreving og krav om folketrygdytelse	28
§ 13. Anke	30
§ 14. Ikrafttreden	30

§ 1. Pensjonsordningens formål og organisasjon. Samordning, regulering av aktuelle pensjoner

§ 1-1 Om ordningen

Disse vedtekter gjelder offentlige tjenstepensjonsordninger avtalt i Kommunal Landspensjonskasse gjensidig forsikringsselskap (KLP), som er i samsvar med lov om forsikringsselskaper, pensjonsforetak og deres virksomhet mv. av § 10. juni 2005 (forsikringsvirksomhetsloven) kapittel 10. I denne ordningen fastsettes pensjonene i hovedsak som etter lov om Statens pensjonskasse.

§ 1-2 Avtale om offentlig tjenstepensjon

Kommuner, fylkeskommuner, samt foretak, selvstendige virksomheter, institusjoner eller organisasjoner som etter forsikringsvirksomhetslovens § 10-1 kan etablere en offentlig tjenstepensjonsordning, kan inngå avtale med KLP om dette. Avtaleforholdet reguleres av Forsikringsavtalen, Forsikringsvilkårene og disse Vedtekter.

Kommunale/fylkeskommunale folkevalgte kan etter egen avtale med visse tilpasninger også omfattes av pensjonsordningen.

§ 1-3 Lovregulering

For pensjonsordningen gjelder lov om samordning av pensjons- og trygdeytelser av 6. juli 1957 (samordningsloven) - og forskrifter gitt med hjemmel i loven. Dette innebærer at de pensjoner som er fastsatt i disse vedtekter, bl.a. skal samordnes med annen tjenstepensjon og pensjon fra folketrygden.

Videre gjelder forsikringsvirksomhetsloven, lov om forsikringsavtaler av 16. juni 1989 (forsikringsavtaleloven), forskrifter om pensjonsordninger for kommunalt og fylkeskommunalt ansatte av 22. april 1997 og forskrifter om pensjonsordninger for folkevalgte i kommune eller fylkeskommune av 22. april 1997.

§ 1-4. Regulering av pensjoner

Regulering av alderspensjon under utbetaling foretas ved at pensjonsgrunnlaget reguleres årlig fra 1. mai i samsvar med lønnsveksten og deretter fratrekkes 0,75 prosent. Ved første reguleringstidspunkt etter pensjonsuttak i månedene juni til april settes fratrukket forholdsmessig ned ut fra når i perioden pensjonen ble tatt ut.

Regulering av uførepensjon og enke- og enkemannspensjon under utbetaling foretas ved at pensjonsgrunnlaget reguleres årlig fra 1. mai i samsvar med lønnsveksten fram til fylte 67 år. Deretter reguleres pensjonsgrunnlaget i samsvar med lønnsveksten og fratrekkes deretter 0,75 prosent. Bestemmelsen i første ledd annet punktum gjelder tilsvarende ved første regulering etter 67 år. Barnpensjon reguleres etter første punktum i leddet her.

Pensjonsgrunnlaget for medlemmer som fratrer sin stilling med alderspensjon eller avtalefestet pensjon før 67 år, skal omregnes fra måneden etter fylte 67 år ved at det oppreguleres med lønnsveksten fra fratredelsestidspunktet og fram til omregningstidspunktet. Pensjonsgrunnlaget for medlemmer som etter § 7-1, bokstav d, e og f får alderspensjon fra fylte 65 år skal omregnes på tilsvarende måte. Bestemmelsen i første ledd annet punktum gjelder tilsvarende ved første regulering etter at pensjonsgrunnlaget er omregnet.

Pensjonsgrunnlaget for medlemmer som fratrer sin stilling uten rett til straks å få pensjon eller avtalefestet pensjon fra arbeidsgiver, jfr. § 11-1, reguleres med lønnsveksten fram til tidspunktet det ytes pensjon etter denne pensjonsordningen.

Når en arbeidstaker har gått over fra et høyere til et lavere samlet pensjonsgrunnlag, skal pensjonsgrunnlaget slik det fremkommer av § 4-5 reguleres tilsvarende.

Ved regulering av pensjoner og pensjonsgrunnlag etter første til fjerde ledd benyttes de reguleringsfaktorer Kongen fastsetter etter folketrygdloven § 19-14 åttende ledd.

§ 1-5 Pensjonsytelser i krig

Hvis Norge kommer i krig, kan Kongen bestemme at ytelsene fra KLP kun skal utbetales delvis. Kongen kan også vedta andre begrensninger i de rettigheter som følger av disse vedtekter dersom de tap KLP har hatt på grunn av krigen gjør dette nødvendig.

§ 2. Hvem pensjonsordningen omfatter

§ 2-1 Ved inngåelse av avtalen

Ved inngåelsen av avtalen (jfr. §1-2) opptas som medlem i pensjonsordningen de arbeidstakere som fyller vilkårene som er fastsatt i §§ 2-2 og 2-3, eventuelt i avtalen (jfr. § 2-5). Arbeidstakere som på det tidspunkt ikke fyller vilkårene og nye arbeidstakere som ansettes, blir tatt opp den dag de fyller opptaksvilkårene.

KLP skal utstede forsikringsbevis til alle som blir medlemmer av pensjonsordningen.

§ 2-2 Fast ansettelse over minstekravet

Fast ansatte arbeidstakere som er ansatt i minst 50 % stilling eller med en ukentlig arbeidstid på minst 14 timer, innmeldes i pensjonsordningen med det samme.

Flere faste arbeidsforhold hos samme arbeidsgiver, skal sees under ett for oppfyllelse av minstekravet til medlemskap. Samlet stillingsprosent hos samme arbeidsgiver kan ikke overstige 100 %.

Andre arbeidsforhold skal meldes inn etter reglene i § 2-3.

§ 2-3 Midlertidig ansatte, fast ansettelse under minstekravet mv.

Andre arbeidstakere som i løpet av et kvartal til sammen har arbeidet i minst 168 timer hos samme eller flere arbeidsgivere, skal etterinnmeldes for hele kvartalet. De skal da meldes inn på grunnlag av en gjennomsnittlig stillingsprosent for hele kvartalet. Det tas likevel ikke hensyn til stillingsprosent som overstiger 100 % hos den enkelte arbeidsgiver, og overtidsarbeid skal ikke medregnes.

Når arbeidsforholdene er hos forskjellige arbeidsgivere meldes de inn hos den enkelte arbeidsgiver ut fra gjennomsnittlig stillingsprosent hos den enkelte arbeidsgiver.

§ 2-4. Risikodekning før innmelding

Midlertidig ansatte med en avtalt stillingsstørrelse som overstiger minstekravet for innmelding i pensjonsordningen, er risikodekket frem til utløpet av det kvartalet arbeidsforholdet påbegynnes. Risikodekningen innebærer at den ansatte ved uførhet, eventuelt de etterlatte ved dødsfall, vil ha rett til pensjon som om vedkommende skulle ha vært innmeldt fra ansettelsestidspunktet med den avtalte stillingsprosent.

§ 2-5 Avtale opptaksvilkår

Forsikringsavtalen kan fastsette opptaksvilkår som avviker fra vilkårene i §§ 2-2 og 2-3.

§ 2-6 Uførepensjonister

Ansatte som får rett til attførings- eller uførepensjon etter kapittel 8 er medlemmer i pensjonsordningen så lenge de mottar slike ytelser.

§ 2-7 Endring/utmelding ved gjennomsnittsberegnete medlemskap

Dersom et medlem i løpet av et kvartal ikke har oppfylt minstekravet for medlemskap etter § 2-3, skal utmelding skje med tilbakevirkende kraft fra utløpet av forrige kvartal. Tilsvarende gjelder ved endring av stillingsprosent. Se § 11-6, annet ledd om risikodekning før utmelding.

§ 2-8 Når KLPs ansvar begynner å løpe og forsikringstakers ansvar

KLPs ansvar overfor den enkelte arbeidstaker begynner tidligst å løpe fra det tidspunkt arbeidsgiver innmelder vedkommende i pensjonsordningen, dersom ikke annet følger av § 2-4.

Forsikringstaker er ansvarlig for at arbeidstakere som fyller vilkårene for medlemskap blir innmeldt. Forsikringstaker skal etter nærmere fastsatt rutine gi KLP melding om de arbeidstakere som skal tas opp i pensjonsordningen.

§ 2-9 Forsikringsdekning og frivillig medlemskap under permisjon

Ved avtalt permisjon i inntil 2 år, uten eller med delvis lønn, er vedkommende dekket i tilfelle død eller uførhet som om de ikke hadde permisjon. Det betales ikke premie for denne risikodekningen. Dersom vedkommende blir medlem av annen pensjonsordning i permisjonstiden, gjelder risikodekningen likevel ikke. Et medlem har rett til å betale premie til pensjonsordningen i inntil 2 år under permisjon uten lønn eller med delvis lønn for å få tiden medregnet som pensjongivende ved beregning av alderspensjon og eventuell etterlattepensjon eller uførepensjon som kommer til utbetaling først etter at permisjonstiden er utløpt. Inntreer uførheten under permisjonen, skal tjenestetiden medregnes, selv om uførepensjonen først kommer til utbetaling etter permisjonstidens utløp.

Den som ønsker å betale frivillig premie, må melde dette til KLP innen 2 måneder fra den dag vedkommende ble meldt ut av Pensjonsordningen. Mottar medlemmet melding om utmeldingen senere enn 1 måned etter fratredelsen, har medlemmet 1 måneds frist, regnet fra den dag medlemmet mottok meldingen, til å gi melding om vedkommende ønsker å fortsette premiebetalingen.

I fristtiden er medlemmet sikret de samme pensjonsytelser som gjaldt før fratredelsen. Når særlige grunner gjør det rimelig, kan KLP tillate slik premiebetaling selv om melding ikke er kommet inn før fristens utløp.

KLP kan tillate premiebetaling for lengre tid enn 2 år når særlige grunner taler for det.

Når den egne premiebetaling etter dette punkt opphører uten at medlemskapet i pensjonsordningen fortsetter gjennom arbeidsgiver, gjelder bestemmelsene i kapittel 1.1.

Premien for frivillig medlemskap fastsettes i samsvar med den ordinære premie i ordningen. KLPs styre kan fastsette særskilte regler for fastsettelse av frivillig premie, når vedkommende ikke er medlem i folketrygden etter lov om folketrygd, kap. 2.

Et medlem som ved permisjon uten lønn eller med delvis lønn betaler frivillig premie, skal innbetale slik premie direkte til KLP innen de frister som fastsettes.

Etter forfall kan det kreves renter etter lov om forsinkelsesrente.

§ 3. Unntak fra medlemskap

§ 3-1 Tjenestetid under 3 år

Unntatt fra medlemskap er arbeidstakere som ved aldersgrensen ikke vil få en samlet medlemstid på minst 3 år.

§ 3-2 Medlemskap i folketrygden

Arbeidstakere som ikke er medlem av den norske folketrygden skal ikke være medlem av pensjonsordningen.

§ 4. Pensjonsgrunnlaget

§ 4-1 Fastsettelse av pensjonsgrunnlag

Pensjonsgrunnlaget fastsettes i hovedsak på samme måte som i lov om Statens Pensjonskasse, ut fra fast lønn og pensjonsgivende tillegg i det arbeidsforhold som gir rett til medlemskap.

Blir medlemmets lønn omregnet for å svare til folketrygdens ytelser, skal pensjonsgrunnlaget likevel ikke endres.

Inntekt må være godtgjøring for arbeidsytelse for å kunne medregnes i pensjonsgrunnlaget.

§ 4-2 Faste tillegg

Faste tillegg utover regulativlønn tas med som pensjonsgivende dersom de godtgjøres som årsbeløp og utbetales på samme måte som ordinær lønn.

§ 4-3 Gjennomsnittlig stillingsprosent

Når et medlem har hatt arbeid med varierende arbeidstid, skal det ved pensjoneringen fastsettes en gjennomsnittlig stillingsprosent. Det skal ses bort fra endringer av stillingsprosent etter utløpet av siste kvartal før pensjoneringstidspunktet.

Ved fastsettelsen medregnes først og fremst perioder med den høyeste stillingsprosenten og ikke med mer enn den tid som svarer til full pensjon.

Når pensjonsgrunnlaget skal beregnes, tar man utgangspunkt i regulativlønn for full stilling, omregner denne i henhold til gjennomsnittlig stillingsprosent, og medregner tillegg etter § 4-2.

§ 4-4 Lønn over 12G

Pensjonsgrunnlaget begrenses slik at den del av lønnen som overstiger 12 ganger folketrygdens grunnbeløp (12 G) likevel ikke medregnes. Pensjon på grunnlag av fratreden før 1. mai 2000 skal likevel beregnes av et pensjonsgrunnlag hvor bare 1/3 av lønn mellom 8 og 12 G er medregnet.

§ 4-5 Nedgang i pensjonsgrunnlag

Når et medlem har hatt høyere pensjonsgrunnlag enn på pensjoneringstidspunktet og dette ikke skyldes en alminnelig lønnsregulering, skal det høyere grunnlag gjelde for tiden før grunnlaget gikk ned, og det lavere grunnlag for resten av medlemstiden. Ved eventuell deltidsstilling er det pensjonsgrunnlaget ved full stilling som er avgjørende for sammenligningen.

Medlemmer som har hatt en nedgang i samlet lønn for hel stilling på minst 10 % av folketrygdens grunnbeløp (G) kan ha rett til et tillegg i alderspensjonen. Vilkåret er at medlemmet i en sammenhengende periode på 2 år forut for lønnsnedgangen har hatt et gjennomsnittlig pensjonsgrunnlag – målt i antall grunnbeløp (G) – som er høyere enn pensjonsgrunnlaget på fratredelsestidspunktet. (For deltidsansatte benyttes pensjonsgrunnlaget omregnet til hel stilling ved denne sammenligningen.)

Pensjonen beregnes i så fall slik:

- Det høyere pensjonsgrunnlaget (gjennomsnittsgrunnlaget i toårsperioden) medregnes for så mange pensjonsgivende tjenesteår som vedkommende i alt hadde opptjent fram til slutten av denne perioden.
- I tillegg kommer pensjon beregnet etter det nye (lavere) pensjonsgrunnlag for de tjenesteår vedkommende har opptjent etter nevnte tidspunkt, likevel ikke for flere år enn at det til sammen blir full tjenestetid.

Denne paragrafen gjelder ikke ved beregning av attførings-/uførepensjon etter kapittel 8.

§ 4-6 Samtidige stillinger

Dersom et medlem har hatt flere stillinger samtidig, skal stillingene ses under ett ved pensjonsberegningen.

§ 4-7 Regulering av pensjonsgrunnlag

I alle de tilfeller hvor det på et senere tidspunkt skal foretas gjennomsnittsberegninger eller andre sammenligninger av grunnlag, skal grunnlagene reguleres med lønnsveksten, jfr. § 1-4. Normeringer og justeringer før medlemmets endelige pensjonering, men etter at lønnen opphørte, får ikke betydning for pensjonsgrunnlaget.

§ 5. Medlemstid

§ 5-1 Tid som medregnes

Som medlemstid ved beregning av pensjon regnes den tid det er betalt medlemsinnskudd for.

Som medlemstid regnes også den tid medlemmet har oppbåret attføringspensjon eller uførepensjon, likevel slik at pensjonsgrunnlaget fastsettes i forhold til uføregraden i nevnte tidsrom. Dette kan fravikes ved innvigelsen av attføringspensjon eller uførepensjon.

Ved etterinnmelding eller endringer i medlemskapet tilbake i tid, er det en betingelse for medregning av medlemstiden at arbeidsgiver betaler en forsikringsteknisk beregnet engangspremie.

§ 5-2 Medregning av medlemstid i annen ordning

Pensjonsordningen skal være omfattet av avtale med Statens Pensjonskasse, kommunale pensjonskasser og kommuner med pensjonsordning i andre selskaper om overføring av pensjonsansiennitet («overføringsavtalen»).

For dem som er omfattet av avtalen, medregnes medlemstiden i de pensjonsordninger det er inngått avtale med. Pensjonen blir beregnet som om all opptjening hadde skjedd i én pensjonsordning, og hele pensjonen utbetales fra den pensjonsordning vedkommende sist var medlem av.

Avtalen regulerer også hvordan pensjonen skal fastsettes hvis arbeidstakeren helt eller delvis har samtidig opptjening i flere pensjonsordninger.

Det kan også avtales regler for medlemskap i de tilfeller hvor arbeidstaker samtidig har flere stillinger hos samme arbeidsgiver som hører inn under flere pensjonsordninger. Det kan da bestemmes at arbeidstaker skal innmeldes på grunnlag av sitt samlede arbeidsforhold i en av ordningene.

§ 5-3 Fremtidig medlemstid

Ved beregning av attførings-/ uføre-, ektefelle- og barnepensjon medregnes fremtidig medlemstid etter bestemmelsene i hhv. §§ 8-9, 9-2 og 10-2.

§ 5-4 Avrundingsregler

Ved beregning av samlet medlemstid blir del av år på 6 måneder eller mer regnet som helt år, mens del av år på under 6 måneder ikke blir regnet med.

§ 6. Aldersgrense

§ 6-1 Aldersgrense

Aldersgrensen er 70 år, eller den aldersgrense som til enhver tid gjelder i staten for tilsvarende stilling dersom særaldersgrensen i staten er 65 år eller lavere. I tvilstilfelle, eller hvis det ikke er tilsvarende stilling i staten, kan KLP fastsette aldersgrense for stillingen.

For arbeidstakere som har forskjellige funksjoner eller stillinger hos samme arbeidsgiver er det hovedfunksjonen som avgjør hvilken aldersgrense vedkommende skal ha.

Ved overgang til stilling med annen aldersgrense legges den nye aldersgrensen til grunn etter 1 års tjeneste i den nye stillingen. Se likevel § 7-2.

§ 7. Alderspensjon

§ 7-1 Vilkår for alderspensjon

Fratrer et medlem helt eller delvis, og stillingsreduksjonen utgjør minst 10 % av full stilling, har det rett til alderspensjon beregnet etter § 7-4 a) til d) dersom:

- a) Aldersgrensen er nådd eller
- b) Sum av alder og medlemstid er minst 85 år og det ikke er mer enn 3 år igjen til aldersgrensen eller
- c) Medlemmet har fylt 67 år eller
- d) Medlemmet har fylt 65 år og har minst 10 års medlemstid etter fylte 50 år eller
- e) Medlemmet har fylt 65 år og fyller vilkårene i § 4 i KLPs vedtekter for avtalefestet pensjon (AFP) eller
- f) Medlemmet fratradte før fylte 65 år, fylte vilkårene for avtalefestet pensjon ved fratreden og har nå fylt 65 år

Alderspensjon etter første ledd bokstav d, e og f kan ikke tas ut samtidig med alderspensjon fra folketrygden. Er det tatt ut alderspensjon fra folketrygden, må den stanses før det gis pensjon etter første ledd bokstav d, e og f. Det kan heller ikke ytes alderspensjon etter første ledd bokstav d, e og f til en person som mottar eller har mottatt avtalefestet pensjon etter AFP-ilskottsloven.

Stillingsreduksjonen regnes med utgangspunkt i stillingsprosent ved utløpet av siste kvartal før fratreden.

Medlemmer og andre arbeidstakere ansatt hos arbeidsgiver tilsluttet pensjonsordningen har rett til alderspensjon etter § 7-4 f dersom de er omfattet av tariffavtale om AFP, og fyller kravene i punkt e og f ovenfor.

§ 7-2. Overgang til stilling med høyere aldersgrense

Medlem som i løpet av de siste 10 år før pensjonering har gått over fra stilling med lavere aldersgrense til stilling med høyere aldersgrense, har rett til alderspensjon når følgende vilkår er oppfylt:

- a) Medlemmet ville hatt rett til alderspensjon etter den tidligere aldersgrense.
- b) Medlemmet har innehatt stilling med lavere aldersgrense i minst 15 år.
- c) Den tidligere stillingens lavere aldersgrense er begrunnet med at tjenesten medfører uvanlig fysisk eller psykisk belastning på arbeidstakerne, slik at de normalt ikke makter å skjøtte arbeidet forsvarlig til fylte 70 år, jfr. lov om aldersgrenser § 2, bokstav a.

§ 7-3 Pensjonsgrunnlag

Pensjonen beregnes av medlemmets pensjonsgrunnlag når det fratrer stillingen, jfr. likevel bestemmelsene i §§ 4-3 til 4-7.

Økning i pensjonsgrunnlaget som følge av lønnsforhøyelse de siste 2 år før fratreden med alderspensjon, ses bort fra ved pensjonsberegningen med mindre lønnsforhøyelsen skyldes automatisk virkende lønnsregulering ved sentrale og lokale forhandlinger. For stillinger som ikke er omfattet av automatisk virkende lønnsreguleringer ved sentrale forhandlinger medregnes også lønnsreguleringer gitt ved lokale lønnsforhandlinger fullt ut. For de som er omfattet av sentrale lønnsreguleringer medregnes inntil 60 % av folketrygdens grunnbeløp gitt som individuelle lønnstillegg ved lokale lønnsforhandlinger.

Dersom lokalt fastsatt lønnsforhøyelse de siste 2 år, ut over unntakene nevnt i foregående ledd, likevel skal inngå i pensjonsberegningen, skal merpensjonen som følge av dette dekkes av arbeidsgiver i sin helhet også i de tilfeller arbeidsgiver er med i fellesordning for reguleringskostnader.

Når lønnen forhøyes med en virkningsdato senere enn siste regulering av folketrygdens grunnbeløp, medregnes lønnsøkningen som om den var skjedd fra samme dato som grunnbeløpsendringen.

§ 7-4. Beregning av alderspensjon

Den årlige alderspensjon beregnes slik:

- a) Har medlemmet en medlemstid på 30 år eller mer, får vedkommende full alderspensjon. Denne skal være 66 % av pensjonsgrunnlaget.
- b) Har medlemmet en medlemstid på mindre enn 30 år, skal vedkommende ha avkortet alderspensjon som utgjør så mange trettideler av full pensjon som medlemmet har medlemsår.
- c) Ved delvis fratreden (jfr. § 7-1) kan det utbetales gradert alderspensjon. Dersom medlemmet har opptjent all pensjon i full stilling, settes pensjonsgraden lik nedgangen i stillingsprosent. Har medlemmet opptjent pensjon i stilling med deltid, beregnes først en nedgang med utgangspunkt i gjennomsnittlig stillingsprosent (jfr. § 4-3). Pensjonsgraden settes lik denne nedgangen målt i prosent av gjennomsnittlig stillingsprosent. Ved endelig fratreden regnes den resterende pensjon for seg.
- d) Alderspensjonen skal levealdersjusteres etter bestemmelsene i § 7-5.
- e) Forsørger medlemmet barn under 18 år, skal det for hvert barn ytes et barnetillegg på 10 % av alderspensjonen. Alderspensjonen med barnetillegg må likevel ikke overstige 90 % av pensjonsgrunnlaget. Er pensjonen redusert etter bokstav b) eller gradert etter bokstav c), reduseres maksimumsbeløpet tilsvarende.
- f) Medlem eller arbeidstaker som fratrer etter fylte 65 år eller går direkte over fra avtalefestet pensjon, skal ha en alderspensjon som inntil 67 år minst utgjør pensjonen beregnet etter KLPs vedtekter for AFP.

§ 7-5 Levealdersjustering

Alderspensjon skal levealdersjusteres, det vil si at den enkeltes pensjon justeres for endringer i befolkningens levealder.

Levealdersjustering gjennomføres ved hjelp av forholdstall som fastsettes av Arbeids- og velferdsdirektoratet for årskull fra og med 1943-kullet, jfr. folketrygdloven § 19-7.

Alderspensjon skal levealdersjusteres tidligst fra 67 år. Dette gjelder også dersom det er utbetalt alderspensjon fra et tidligere tidspunkt. Pensjonen divideres med forholdstallet som gjelder ved 67 år.

Dersom medlemmet fratrer stillingen etter 67 år, skal forholdstallet på fratredelsestidspunktet benyttes. Det skal likevel ikke benyttes lavere forholdstall enn 1,000, slik at pensjonen ved full tjenestetid ikke blir høyere enn 66 prosent av pensjonsgrunnlaget.

Ved overgang fra uførepensjon til alderspensjon for medlemmer med aldersgrense høyere enn 67 år, skal alderspensjonen ved aldersgrensen levealdersjusteres med forholdstallet som gjelder ved 67 år. Når et medlem fratrer stillingen delvis, skal forholdstallet på dette tidspunktet legges til grunn for alderspensjonen for den fratrådte stillingsdelen.

Når medlemmet fratrer stillingen helt, skal forholdstallet på dette tidspunktet legges til grunn for alderspensjonen for den resterende stillingsdelen.

Hvis departementet gir nærmere forskrifter om anvendelsen av forholdstall, gjøres tilsvarende bestemmelser gjeldende for denne pensjonsordningen.

§ 7-6 Individuell garanti

Medlemmer som 1. januar 2011 har 15 år eller mindre igjen til fylte 67 år, skal ha et garantert pensjonsnivå etter reglene i denne paragrafen.

Garantien gjelder tidligst fra 67 år og anvendes på summen av

- a) alderspensjonen etter denne pensjonsordning samordnet med alderspensjon fra folketrygden etter lov om samordning av pensjons- og trygdeytelser, og
- b) alderspensjon fra folketrygden.

For medlemmer som har 30 års medlemstid eller mer utgjør det garanterte pensjonsnivået 66 prosent av pensjonsgrunnlaget. For medlemmer som har mindre enn 30 års medlemstid, jfr. § 7-4, bokstav b), utgjør det garanterte pensjonsnivået et forholdsmessig beløp.

Dersom summen av pensjoner etter annet ledd er lavere enn det garanterte pensjonsnivået etter tredje ledd, skal det utbetales et garantitillegg som svarer

til differansen mellom det garanterte nivået etter tredje ledd og summen av pensjoner etter annet ledd. Eventuelle barnetillegg holdes utenfor ved beregningen av garantitillegget.

Dersom alderspensjon etter denne ordningen er tatt ut før eller ved 67 år, skal alderspensjon fra folketrygden som inngår i garantiberegningen etter annet ledd bokstav b, beregnes som basispensjon, jfr. folketrygdloven § 19-5 første ledd, dividert med forholdstallet ved 67 år. Eventuelt basispensjonstillegg etter folketrygdloven § 19-9 tredje ledd og tillegg etter folketrygdloven § 19-14 femte ledd regnes med.

Dersom alderspensjon etter denne ordningen er tatt ut etter 67 år, skal alderspensjon fra folketrygden som inngår i garantiberegningen etter annet ledd bokstav b, beregnes som basispensjon dividert med forholdstallet på det tidspunktet medlemmet fratrer med alderspensjon etter denne ordningen. Eventuelt basispensjonstillegg etter folketrygdloven § 19-9 tredje ledd og tillegg etter folketrygdloven § 19-14 femte ledd regnes med.

For medlemmer som går over fra uførepensjon til alderspensjon etter denne ordningen senere enn 67 år, benyttes den faktiske alderspensjon fra folketrygden i garantiberegningen.

Bestemmelsene i denne paragrafen gjelder tilsvarende for oppsatt alderspensjon, likevel slik at tjenestetiden etter tredje ledd fastsettes etter § 11-4.

§ 7-7 Samtidige arbeidsforhold

Et medlem som samtidig tjener opp rett til pensjon i mer enn ett arbeidsforhold og fratrer et av disse med rett til løpende pensjon, får pensjonen beregnet etter regler som fastsettes av KLP, jfr. også § 5-2, tredje ledd.

§ 7-8 Fradrag for sykepenges

Sykepenges fra folketrygden, beregnet av samme inntekter som har vært pensjonsgivende for alderspensjonen, går til fradrag i sin helhet dersom alderspensjonen er beregnet på grunnlag av full tjenestetid. Er alderspensjonen ikke beregnet for full tjenestetid, skal fradragsbeløpet avkortes forholdsmessig.

§ 7-9 Ny innskuddspliktig stilling

Løpende alderspensjon reduseres eller faller bort dersom pensjonisten på ny tar innskuddspliktig stilling, jfr. §§ 2-2 og 2-3. Denne bestemmelsen gjelder tilsvarende dersom pensjonisten tar stilling som er innskuddspliktig i annen pensjonsordning som går inn under overføringsavtalen med Statens Pensjonskasse.

Alderspensjonen faller helt bort dersom forskjellen mellom registrert stillingsprosent ved utløpet av siste kvartal før fratreden og ny stillingsprosent er mindre enn 10 prosentenheter.

Er forskjellen minst 10 prosentenheter, utbetales fortsatt pensjon beregnet etter reglene i § 7-4 c).

§ 8. Attføringspensjon/ uførepensjon

§ 8-1 Vilkår for attføringspensjon og uførepensjon

Et medlem som ikke kan fortsette i sin vanlige stilling på grunn av sykdom eller skade og som derved mister eller får redusert sin arbeidsinntekt, har rett til uførepensjon. Jfr. likevel §§ 8-2, 8-4, 8-5 og 8-6.

Uførepensjon utbetales ikke så lenge medlemmet har rett til sykepenger etter lov om folketrygd eller har rett til lønn fra arbeidsgiver i henhold til sentralt avtalt tariffavtale.

Ved vurdering av om det foreligger sykdom brukes det samme sykdomsbegrepet som folketrygden bruker til enhver tid.

Kan attføring være hensiktsmessig, kan det i stedet for uførepensjon innvilges attføringspensjon. For attføringspensjon gjelder samme regler som for uførepensjon.

Bestemmelsene om uførepensjon gjelder tilsvarende for medlem som fratrer sin stilling på grunn av alderssvekkelse etter fylte 64 år, såfremt medlemmet har hatt sammenhengende tjeneste i minst 5 år umiddelbart før fratreden.

§ 8-2 Fastsettelse av uføregrad

Uførepensjonen fastsettes etter en uføregrad som svarer til den reduksjon av inntekt uførheten har medført. Som stillingsprosent før uførheten regnes stillingsprosent ved utløpet av siste kvartal før medlemmet ble ufør.

Når medlemmet blir innvilget uførepensjon fra folketrygden, skal uførepensjon etter bestemmelsene i disse vedtekter ytes etter samme uføregrad som i folketrygden. KLP kan fravike denne uføregrad når særlige grunner tilsier det. Uførepensjonen kan avkortes eller falle bort selv om medlemmet er udyktig til tjeneste i sin stilling dersom vedkommende må antas å kunne skaffe seg annet høvelig arbeid. Uavkortet atferingspensjon kan likevel innvilges for en tid av inntil 2 år fra pensjonen begynte å løpe.

§ 8-3 Revurdering

Spørsmålet om fortsatt uførepensjon og uføregraden kan til enhver tid tas opp til ny behandling.

§ 8-4 Karenstid

Rett til uførepensjon inntreer ikke når uførheten inntreer innen 2 år etter innmeldingen og skyldes en sykdom eller lyte som medlemmet led av eller hadde symptomer på da det ble innmeldt og som det må antas at medlemmet da kjente til.

Det skal ses bort fra økning av stillingsprosent eller lønn senere enn 2 år før uførheten inntreer, dersom uførheten skyldes en sykdom eller lyte medlemmet led av eller hadde symptomer på ved økningen og som det må antas at medlemmet da kjente til. Dette gjelder likevel ikke lønnsforhøyelser som skyldes automatisk virkende lønnsregulativ eller en alminnelig lønnsregulering.

§ 8-5 Selvforskyldt uførhet

Retten til uførepensjon inntreffer ikke når medlemmet forsettlig er skyld i at det er blitt udyktig til å utføre sin tjeneste. Medlemmet har heller ikke rett til uførepensjon dersom det uten rimelig grunn nekter å ta imot tilbud om behandling, rehabilitering eller yrkesmessig attføring.

§ 8-6 Dispensasjonsadgang

Når særlige grunner taler for det, kan KLP innvilge hel eller delvis pensjon selv om et tilfelle rammes av §§ 8-4 eller 8-5. For medlemmer med varierende arbeidstid kan KLP vedta nærmere regler for anvendelse av § 8-4.

§ 8-7 Medisinsk undersøkelse

Medlem som gjør krav på uførepensjon, plikter å la seg undersøke av lege, eventuelt legge seg inn på sykehus for undersøkelse, dersom KLP ber om det. Legeerklæring avgis på et skjema som fastsettes av KLP. Undersøkelsen og legeerklæring betales av KLP.

Den som mottar uførepensjon, plikter å skaffe ny legeerklæring når KLP forlanger det. Har pensjonisten selv krevd ny behandling etter § 8-3, kan KLP forlange at vedkommende selv skal betale omkostningene.

§ 8-8 Beregning av uførepensjon

Pensjonen beregnes ut fra det pensjonsgrunnlag, jfr. kapittel 4, medlemmet har på det tidspunkt rett til lønn fra arbeidsgiver opphører i henhold til sentral tariffavtale og den medlemstid medlemmet ville ha fått om det hadde blitt stående i sin stilling til aldersgrensen. Pensjonsgrunnlaget beregnes likevel ut fra den stillingsprosent medlemmet hadde ved utløpet av siste kvartal før det ble ufør, dersom stillingsprosenten på dette tidspunkt er høyere enn gjennomsnittlig stillingsprosent beregnet etter reglene i § 4-3. Pensjonsgrunnlaget kan bli begrenset etter reglene i § 8-4, annet ledd.

Uførepensjon ved 100 % uføregrad beregnes i samsvar med § 7-4, bokstav a), b) og e) med unntak for bestemmelsene om levealdersjustering, jfr. § 7-5, og individuell garanti, jfr. § 7-6. Ved lavere uføregrad reduseres pensjonen tilsvarende. Maksimumsbeløpet etter § 7-4 bokstav e) skal også reduseres tilsvarende ved uføregrad under 100 %.

Pensjonen reguleres som om den var igangsatt fra det tidspunkt rett til lønn i henhold til sentral tariffavtale opphører.

§ 8-9 Fritak for medlemsinnskudd

Så lenge det løper uførepensjon, har medlemmet rett til å bli helt eller delvis fritatt for å betale det innskudd som er fastsatt for vedkommende. Innskuddsfritaketets grad retter seg etter graden av arbeidsuførheten.

Denne paragrafen kan fravikes ved innvilgelsen av uførepensjon.

§ 8-10 Overgang til alderspensjon

En uførepensjonist som har nådd aldersgrensen for sin stilling, skal ha alderspensjon etter bestemmelsene i kapittel 7.

§ 9. Ektefellepensjon (enkepensjon eller enkemannspensjon)

§ 9-1 Vilkår for ektefellepensjon

Gjenlevende ektefelle etter et medlem har rett til ektefellepensjon. Det samme gjelder gjenlevende ektefelle etter tidligere medlem som mottok avtalefestet pensjon eller alderspensjon.

Rett til ektefellepensjon inntreffer ikke når medlemmet dør innen ett år etter innmelding i pensjonsordningen eller etter at ekteskapet ble inngått og dødsfallet skyldes sykdom som medlemmet led av ved tilsetningen eller ekteskapsinngåelsen og som en av ektefellene må antas ha kjent til.

§ 9-2 Beregning av ektefellepensjon

a) Full årlig ektefellepensjon skal utgjøre 9 prosent av det pensjonsgrunnlaget som det avdøde medlemmet hadde (nettopensjon). Se likevel overgangsregler i punkt b. Med pensjonsgrunnlag menes pensjonsgrunnlag fastsatt etter reglene i kap. 4. Er den avdødes medlemstid 30 år eller mer, ytes det full ektefellepensjon. Dersom den avdødes medlemstid er mindre enn 30 år, ytes det redusert

ektefellepensjon. Pensjonen skal da utgjøre så mange trettideler av full pensjon som den avdøde har medlemsår.

Dersom avdøde medlem mottok avtafefestet pensjon eller alderspensjon legges samlet faktisk medlemstid til grunn ved beregning av pensjonen. Ellers skal den medlemstiden den avdøde ville ha fått ved å fortsette i stillingen fram til aldersgrensen legges til grunn. Ved fastsettelse av fremtidig stillingsprosent tas utgangspunkt i stillingsprosent ved utløpet av siste kvartal før dødsfallet.

b) Når den gjenlevende ektefellen er født før 1. juli 1950, og avdøde ble medlem i pensjonsordningen første gang før 1. juli 2000, ytes det ektefellepensjon etter denne bestemmelsen. Det samme gjelder når gjenlevende ektefelle er født før 1. januar 1955, og den avdøde ble medlem av pensjonsordningen første gang før 1. oktober 1976, og ekteskapet ble inngått før 1. januar 2010. Full årlig ektefellepensjon skal utgjøre 39,6 prosent av det pensjonsgrunnlaget som det avdøde medlemmet hadde (bruttopenisjon). Bestemmelsene i punkt a), tredje til åttende punktum gjelder tilsvarende. Pensjonen reduseres evt. etter reglene i § 9-3.

Dette gjelder likevel ikke for pensjon til enke etter mannlig medlem omfattet av andre punktum. Det gjelder heller ikke for annen gjenlevende ektefelle etter andre punktum for tjenestetid opptjent etter 1. januar 1994.

§ 9-3 Reduksjon ved inntekt og annen pensjon

Enkemannspensjon fastsatt etter reglene i § 9-2 punkt b skal reduseres i henhold til reglene i punkt a og b nedenfor, i nevnte rekkefølge. Det samme gjelder enkepensjoner fastsatt etter reglene i § 9-2 punkt b i de tilfeller medlemmet ble innmeldt første gang etter 1. oktober 1976 eller senere.

a) Har gjenlevende ektefelle samtidig rett til uføre- eller alderspensjon fra denne eller annen tjenstepensjonsordning, kan ektefellepensjonen fra denne pensjonsordning ikke utbetales med større beløp enn at den samlede pensjon svarer til 60 % av summen av vedkommendes egen pensjon og avdødes alderspensjon.

b) Når den gjenlevende ektefelle ut fra alder og ervervsevne, foreliggende ervervsmuligheter og omstendighetene for øvrig kan ventes å få en årlig ervervsinntekt som overstiger 50 % av grunnbeløpet i folketrygden, skal ektefellepensjonen reduseres. Reduksjonen skal utgjøre 40 % av den del av forventet

årlig inntekt som overstiger 50 % av grunnbeløpet. Skjer det en vesentlig endring i de forhold som har vært avgjørende for fastsettelsen av ektefellepensjonen, kan saken prøves på nytt og pensjonen endres eller falle bort.

Når spørsmål om overgangsstønad eller pensjon fra folketrygden til gjenlevende ektefelle er avgjort, skal pensjonen fra pensjonsordningen fastsettes etter den forventede inntekt som er lagt til grunn i folketrygden.

Har gjenlevende ektefelle fylt 67 år, skal ektefellepensjonen ikke avkortes med mindre vedkommende har inntekt. Når gjenlevende er fylt 70 år reduseres pensjonen ikke på grunn av inntekt.

Hvis departementet gir nærmere forskrifter for fastsettelse av ektefellepensjonen i Statens pensjonskasse, gjøres tilsvarende bestemmelser gjeldende for denne pensjonsordningen.

Ektefellepensjon som beregnes som bruttopensjon, jfr. § 9-2, bokstav b), reduseres etter samordningslovens bestemmelser.

§ 9-4. Opphør ved gjengifte

Løpende ektefellepensjon opphører dersom gjenlevende ektefelle inngår nytt ekteskap, men den begynner å løpe igjen dersom det nye ekteskap oppløses ved død eller skilsmisse.

Når en ektefellepensjon er opphørt fordi gjenlevende ektefelle har inngått nytt ekteskap, kan KLP bestemme at vedkommende skal få sin pensjon helt eller delvis tilbake dersom ektefellene samlet ikke har tilstrekkelige eksistensmidler.

Stans og igangsetting av pensjon i henhold til denne paragraf skjer fra og med måneden etter at den begivenhet fant sted som betinget stansen eller igangsettingen.

§ 9-5 Ektefellepensjon etter flere, ref. 9-4.

Har vedkommende rett til ektefellepensjon fra denne pensjonsordningen også etter den siste ektefelle, kan den samlede ektefellepensjon ikke overstige ektefellepensjonen etter 30 års medlems tid etter den ektefelle som hadde det høyeste pensjonsgrunnlag.

§ 9-6 Fraskilt ektefelle

Fraskilt ektefelle har rett til ektefellepensjon dersom ekteskapet varte i minst 10 år og den fraskilte var minst 45 år ved skilsmissen. Retten opphører dersom den fraskilte inngår nytt ekteskap før medlemmet dør. Var medlemmet gift på ny, fordeles pensjonen mellom de berettigede i forhold til hvor mange påbegynte år hver av dem var gift med medlemmet. Nærmere bestemmelser fremgår av ekteskapsloven §§ 86-89.

§ 9-7 Registrert partner

Gjenlevende registrerte partner, jfr. ekteskapsloven § 95, har samme rett til ytelser etter dette kapittel som gjenlevende ektefelle og fraskilt ektefelle.

For ektefellepensjon beregnet etter § 9-2 punkt b gjelder reduksjonsreglene i § 9-3.

§ 10. Barnepensjon

§ 10-1 Vilkår for barnepensjon

Når et medlem dør, har gjenlevende barn rett til barnepensjon. Det samme gjelder gjenlevende barn etter et tidligere medlem som mottok avtalefestet pensjon eller alderspensjon. KLP kan innvilge barnepensjon også til stebarn og pleiebarn som avdøde forsørget.

Pensjonen løper til utløpet av den måneden barnet fyller 20 år. Barnepensjon etter medlem som er død før 1.1.2001 løper likevel bare til utløpet av den måned barnet fyller 18 år. For disse kan KLP innvilge hel eller delvis pensjon inntil 21 år dersom omsynet til barnets utdanning gjør det rimelig og barnet ikke forsørger seg selv og ikke har midler til det. Dør barnet tidligere, betales pensjonen til og med måneden etter døds måneden.

§ 10-2 Beregning av barnepensjon

Full årlig barnepensjon skal utgjøre 15 prosent av det pensjonsgrunnlaget som det avdøde medlemmet hadde (nettopensjon). Med pensjonsgrunnlag menes pensjonsgrunnlag fastsatt etter reglene i kap. 4.

Er den avdøde medlemstid 30 år eller mer, ytes det full barnepensjon. Dersom den avdøde medlemstid er mindre enn 30 år, ytes det redusert barnepensjon. Pensjonen skal da utgjøre så mange trettideler av full pensjon som den avdøde hadde medlemsår.

Dersom den avdøde mottok avtalesfestet pensjon eller alderspensjon, legges den faktiske medlemstiden den avdøde hadde til grunn ved beregning av pensjonen. Ellers skal den medlemstiden den avdøde ville ha fått ved å fortsette i stillingen fram til aldersgrensen legges til grunn.

Barnepensjon etter medlem som er død før 1.1.2001 beregnes likevel etter de satser og regler som gjaldt ved dødsfallet.

Har barnet rett til barnepensjon fra pensjonsordningen etter både moren og faren, får barnet pensjon etter hver av dem.

§ 11. Fratreden før aldersgrensen. Oppsatt pensjon. Fortsettelse av premiebetaling

§ 11-1 Vilkår for oppsatt pensjon

Medlem som slutter i arbeidsgiverens tjeneste uten å få rett til straks begynnende pensjon eller avtalesfestet pensjon fra arbeidsgiveren, og som derved blir utmeldt av pensjonsordningen, har rett til oppsatt pensjon hvis opparbeidet medlemstid er på minst 3 år.

§ 11-2 Omfang

Den oppsatte pensjon omfatter alders-, uføre-, ektefelle- og barnepensjon.

§ 11-3 Utbetaling av oppsatt pensjon

Rett til alderspensjon inntreer når aldersgrensen for den fratrådte stilling er nådd, eller alderspensjon fra folketrygden etter fylte 67 år blir utbetalt. Dersom Folketrygdpensjonen er redusert etter folketrygdlovens § 19-10, skal

alderspensjonen frem til aldersgrensen for den fratrådte stilling reduseres etter samme forhold.

Rett til uførepensjon inntreer når det tidligere medlem får rett til uførepensjon fra folketrygden. Uføregraden følger folketrygdens uføregrad.

Rett til ektefellepensjon og barnpensjon inntreer når vilkårene i hhv kap 9 og 10 er oppfylt.

Pensjonen løper fra måneden etter at retten har oppstått, jfr. første ledd første punktum.

Pensjonen utbetales i tilfelle ut måneden etter døds måneden. Dersom det tidligere medlem etterlater seg ektefelle, registrert partner eller pensjonsberettiget barn, løper pensjonen ytterligere 1 måned.

§ 11-4. Beregning av pensjon

Den oppsatte pensjonen beregnes av pensjonsgrunnlaget på fratredelsestidspunktet. Pensjonsgrunnlaget reguleres deretter med lønnsveksten frem til tidspunktet det ytes pensjon etter dette kapittel. Senere regulering skjer i samsvar med § 1-4. Alderspensjonen skal levealdersjusteres i henhold til bestemmelsene i § 7-5.

Ville medlemmet oppnådd mindre enn 30 års medlemstid ved aldersgrensen, avkortes pensjonen etter reglene i § 7-4 bokstav b.

Ville medlemmet oppnådd mer enn 30 års medlemstid, avkortes pensjonen etter forholdet mellom medlemstid (jfr. § 5) og den medlemstid medlemmet ville oppnådd ved aldersgrensen, likevel ikke mer enn 40 år. Mulig oppnåelig medlemstid regnes fra da medlemmet første gang ble innmeldt i pensjonsordning tilsluttet overføringsavtalen (jfr. § 5-2).

Sikringsbestemmelse: Medlem som har vært medlem av pensjonsordning i KLP før arbeidsgiverens tilslutning til Fellesordningen, skal likevel ha pensjon beregnet etter reglene i § 7-4, bokstav b, eventuelt etter samme paragrafs bokstav a.

For den oppsatte alderspensjonen kommer også reglene i disse vedtekters § 7-6 vedrørende individuell garanti til anvendelse.

Oppsatt uføre-, etterlatte, og barnpensjon levealdersjusteres ikke.

§ 11-5 Bortfall av rett til oppsatt pensjon

Tar det tidligere medlem på ny stilling som medfører medlemskap i denne pensjonsordningen eller annen pensjonsordning som går inn under overføringsavtalen med Statens pensjonskasse, faller retten til oppsatt pensjon bort. Medlemstiden medregnes som pensjonsgivende i den nye stilling.

Er den oppsatte alderspensjonen blitt igangsatt før inntreden i den nye pensjonsberettigede stilling, faller denne pensjonen bort, eller reduseres etter de regler som fremgår av § 7-9.

§ 11-6 Melding om rettigheter

Når et medlem ikke lengre tilfredsstiller kravene til medlemskap i pensjonsordningen, skal KLP sende vedkommende melding om pensjonsrettighetene, herunder retten til å fortsette premiebetalingen. Ved uførhet eller død som inntreffer innen 14 dager etter at slik melding er sendt, er medlemmet eventuelt de etterlatte sikret pensjon som om utmeldingen ikke var skjedd. Selv om ikke melding sendes, opphører likevel KLP ansvar 2 måneder etter at vedkommende ikke lengre tilfredsstiller kravene til medlemskap. Retten til å fortsette premiebetalingen opphører 6 måneder etter at KLPs ansvar falt bort.

Medlemmet, eventuelt de etterlatte, er sikret pensjon etter den til en hver tid registrerte stillingsprosent og pensjonsgrunnlag, selv om utmelding eller andre endringer skal skje med tilbakevirkende kraft, jfr. § 2-7.

§ 11-7 Fortsettelse av medlemskap

Dersom pensjonsordningen opphører, har medlemmene hver for seg rett til å fortsette forsikringsforholdet med individuell premieberegning uten å gi nye helseopplysninger. Samme rett har et medlem som av annen grunn enn alder trer ut av den gruppen som forsikringen omfatter. Medlemmet skal i skriftlig melding eller på annen forsvarlig måte varsles om adgangen til å tegne fortsettelsesforsikring. Medlemmet må benytte seg av denne adgangen innen seks måneder etter at selskapets ansvar er falt bort.

§ 11-8 Permisjon uten lønn

Når utmeldingen skyldes permisjon uten lønn gjelder bestemmelsene i § 2-9.

§ 12. Utbetaling, tilbakekreving og krav om folketrygdytelser

§ 12-1. Betalingsmottaker

Utbetaling av pensjon skjer til den pensjonsberettigede. Barnepensjon til umyndige barn utbetales til barnets mor eller far eller til eventuell annen verge. Restpensjon utbetales til ektefellen. Etterlater pensjonisten seg ikke ektefelle, skjer utbetalingen til boet. Likestilt med ektefelle er registrert partner.

Utbetaling skal skje ved overføring til en bankkonto her i landet dersom mottakeren har eller oppretter en slik konto. Dersom mottakeren ikke har slik konto kan KLP bestemme at merkostnadene ved annen betalingsmåte avregnes i utbetalingen.

§ 12-2 Start og opphør av utbetaling

Alderspensjon løper fra den dag medlemmet ikke lenger mottar lønn. Uførepensjon løper fra det tidspunkt medlemmet ikke lenger har rett til lønn eller sykepenges. Ektefellepensjon og barnepensjon løper fra og med den måned medlemmet dør. Barnetillegg til alderspensjon og uførepensjon utbetales tidligst fra den dag barnet blir født.

Alderspensjon, uførepensjon, ektefellepensjon og barnepensjon løper ut måneden etter den måned den berettigede dør. Alderspensjon og uførepensjon løper ytterligere 1 måned dersom medlemmet etterlater seg ektefelle, registrert partner eller pensjonsberettiget barn. Barnetillegg løper ut måneden etter barnets død.

Barnepensjon og barnetillegg som skal opphøre p.g.a barnets alder, løper ut den måned hvor alderen nås.

Uførepensjonist skal ha alderspensjon fra og med måneden etter at han når aldersgrensen for den stilling han har fratrudd, og mister samtidig retten til uførepensjon.

For utbetaling av pensjon etter oppsatte rettigheter gjelder reglene i § 11-3.

§ 12-3 Opplysningsplikt

Ethvert medlem og enhver som hever eller krever pensjon er forpliktet til å gi KLP de opplysninger, legitimasjoner og attester som er tilgjengelig for vedkommende og som KLP trenger for å kunne ta stilling til pensjonskravet og utbetale pensjonen. Vedkommende må gi riktige og fullstendige svar på KLPs spørsmål.

Dersom det ved fremsetting av pensjonskrav gis uriktige eller ufullstendige opplysninger som vedkommende vet eller må forstå kan medføre at det blir utbetalt pensjon som vedkommende ikke har krav på, kan pensjonen reduseres eller falle bort etter bestemmelsene i forsikringsavtalelovens § 18-1.

§ 12-4 Tilbakekreving

Dersom pensjonisten har mottatt pensjon i strid med redelighet og god tro, kan beløpet kreves tilbakebetalt.

Feil utbetalt pensjon kan også ellers kreves tilbakebetalt dersom pensjonisten, eller noen som har handlet på vegne av ham, uaktsomt har gitt feilaktige eller mangelfulle opplysninger, eller der det ikke er gitt opplysninger om forhold av betydning for utbetalingen av pensjonen, jfr. § 12-3. Det samme gjelder dersom utbetalingen skyldes en feil fra pensjonsordningens side og pensjonisten burde ha forstått dette.

I andre tilfeller enn nevnt i foregående ledd kan for mye utbetalt pensjon kreves tilbake, dersom særlige grunner gjør det rimelig. Ved vurderingen av om det foreligger særlige grunner, skal det blant annet legges vekt på hvor lang tid det er gått siden den feilaktige utbetalingen fant sted, og om vedkommende har innrettet seg i tillit til utbetalingen. Krav om tilbakebetaling etter dette ledd er begrenset til det beløp som er i behold når vedkommende blir kjent med at utbetalingen var feilaktig.

Det feilutbetalte kan trekkes i fremtidige ytelser fra pensjonsordningen.

§ 12-5 Renter

Den pensjonsberettigede kan kreve renter fra to måneder etter at melding om forsikringstilfellet ble sendt KLP, men tidligst fra de enkelte terminbeløp forfaller til betaling. Dette gjelder bare dersom ikke annet følger av forsikringsavtaleloven § 18-4.

Ved tilbakekrevning av pensjon kan KLP kreve renter fra 1 måned etter at krav om tilbakebetaling ble fremsatt, jfr. forsinkelsesrenteloven § 2.

§ 12-6 Foreldelse

Krav på forfalte pensjonsterminer foreldes normalt 3 år fra forfall. Pensjonskravet som sådan foreldes normalt 10 år fra siste termin ble utbetalt eventuelt fra første gang det kunne vært krevd utbetaling. Jfr. forsikringsavtalelovens § 18-6.

§ 12-7 Krav etter folketrygdloven

KLP kan pålegge den pensjonsberettigede å søke om de ytelser vedkommende er berettiget til etter folketrygdloven. Dersom slik søknad ikke umiddelbart fremsettes etter skriftlig pålegg fra KLP, kan KLP foreta samordning som om slike ytelser var innvilget, eventuelt kan KLP bestemme at pensjonen i sin helhet skal falle bort.

§ 13. Anke

§ 13-1 Anke til Trygderetten

Vedtak om ytelser fra pensjonsordningen kan ankes inn for Trygderetten, jfr. lov av 16. desember 1966, nr. 9.

§ 14. Ikrafttreden

§ 14-1 Ikrafttreden

Disse vedtekter gjelder fra 01.04.2013.

Særskilte vedtekter

Pensjonsordning for folkevalgte i kommuner
og fylkeskommuner

Gjelder fra 01.01.2014
Utgave 1

Innhold

Kapittel 1 Innledende bestemmelser	3
Kapittel 2 Alderspensjon - opptjeningsstid fra 1. januar 2014	4
Kapittel 3 Alderspensjon - medlemstid før 1. januar 2014	6
Kapittel 4 Overgangsregler - Alderspensjon	10
Kapittel 5 Rett til uførepensjon og midlertidig uførepensjon	10
Kapittel 6 Etterlattepensjon - Ektefellepensjon og Barnpensjon	15
Kapittel 7 Regulering	18
Kapittel 8 Forskjellige bestemmelser	19
Kapittel 9 Finansiering, ikrafttredelse, overgangsbestemmelser og opphør	22

Kapittel 1 Innledende bestemmelser

§ 1-1 Grunnlaget for vedtektene

Vedtektene gjelder folkevalgte i kommuner og fylkeskommuner der den enkelte kommune eller fylkeskommune i henhold til kommuneloven § 43 har valgt særskilt pensjonsordning for sine folkevalgte i henhold til forskrifter fra Arbeidsdepartementet av 22. april 1997 nr. 0375 og endringsforskrift av 3. desember 2012 nr. 1121.

§ 1-2 Samordning

Alderspensjon etter kapittel 2 er en nettoberegnet ytelse, og den skal ikke samordnes etter bestemmelsene i lov 6. juli 1957 om samordning av pensjons- og trygdeytelser (Samordningsloven).

Alderspensjon etter kapittel 3 og uførepensjon etter kapittel 5 samordnes etter bestemmelsene i Samordningsloven.

Etterlattepensjon etter kapittel 6 skal samordnes etter bestemmelsen i Samordningsloven når pensjonen beregnes som bruttoytelse. Når pensjonen beregnes som nettoytelse gjelder bestemmelsen i Samordningsloven § 3 tredje ledd.

§ 1-3 Omfang

Dersom ikke annet er avtalt, skal pensjonsordningen omfatte folkevalgte i tillitsverv som medfører en godtgjørelse beregnet ut fra verv som minst tilsvarende 1/3 av full stilling. Pensjonsordningen skal omfatte alle folkevalgte med verv av fastsatt størrelse.

Det kan avtales at verv som folkevalgt både i kommunen og fylkeskommunen skal omfattes selv om disse vervene hver for seg er for små til å omfattes av en pensjonsordning. Det kan også avtales at folkevalgte som har permisjon fra offentlig stilling kan unntas dersom de fortsatt er tilsluttet pensjonsordning gjennom sin arbeidsgiver i permisjonstiden.

Kapittel 2 Alderspensjon – opptjeningstid fra 1. januar 2014

§ 2-1 Virkningstidspunkt

Bestemmelsene i dette kapitlet gjelder pensjonsopptjening fra 1. januar 2014.

§ 2-2 Opptjening av alderspensjon – pensjons- beholdning

Pensjonsbeholdningen danner grunnlag for beregning av alderspensjon, og den bygges opp ved å summere all pensjonsopptjening og regulering i ordningen.

Opptjeningsgrunnlaget er den samlede faste godtgjørelsen som gis til den enkelte folkevalgte. I tillegg kan møtegodtgjørelser medregnes ut fra et forhånds-
stipulert gjennomsnittlig årsbeløp dersom dette er avtalt med KLP.

Opptjeningsgrunnlaget begrenses oppad til tolv ganger folketrygdens grunnbeløp.

Pensjonsopptjeningen utgjør 6,03 prosent av opptjeningsgrunnlaget opp til 7,1
ganger folketrygdens grunnbeløp og 24,13 prosent av opptjeningsgrunnlaget
mellom 7,1 og 12 ganger grunnbeløpet.

Pensjonsopptjeningen tilføres pensjonsbeholdningen.

Pensjonsbeholdningen reguleres årlig i samsvar med lønnsveksten.

Tilknyttet folkevalgt som mottar uførepensjon i henhold til vedtektene her skal
gis pensjonsopptjening. Opptjeningsgrunnlaget skal være det pensjonsgrunn-
laget som uførepensjonen er beregnet etter.

§ 2-3 Krav til medlems tid for rett til alderspensjon

Det kreves minst ett års samlet medlemskap i ordningen for å ha rett til
alderspensjon etter dette kapitlet.

§ 2-4 Alder ved uttak av alderspensjon

Alderspensjon kan tidligst tas ut fra fylte 62 år. Dersom pensjonen ikke er tatt ut innen vedkommende fyller 75 år, skal pensjonen uansett utbetales fra og med måneden etter fylte 75 år.

§ 2-5 Levealderjustering og nøytralt uttak

Alderspensjonen skal levealderjusteres, det vil si at den enkeltes pensjon justeres ved uttakstidspunktet for endringer i befolkningens levealder.

Alderspensjonen skal være nøytral i forhold til uttaksalder, det vil si at forventet nåverdi av den enkeltes samlede pensjonsutbetalinger er uavhengig av uttaksalder.

Levealderjustering og nøytralt uttak gjennomføres ved hjelp av delingstall. For årskull fra og med 1963-kullet benyttes delingstall som i folketrygden.

For årskullene 1943 til og med 1962 benyttes særskilte delingstall som sikrer at levealderjusteringen mellom årskull skal være den samme som i folketrygden. De særskilte delingstallene fastsettes av Statens pensjonskasse.

§ 2-6 Beregning av alderspensjon

Pensjonen beregnes på grunnlag av pensjonsbeholdningen på uttakstidspunktet. Pensjonsbeholdningen gjøres om til årlig pensjon ved å dividere den med vedkommendes delingstall ved inngangen til den måneden pensjonen tas ut fra.

§ 2-7 Tidspunkt for uttak og opphør av alderspensjon

Alderspensjonen ytes tidligst fra og med måneden etter den måned melding om uttak av pensjon ble gitt, likevel ikke før måneden etter fylte 62 år.

Alderspensjonen opphører ved utgangen av måneden etter pensjonistens død. Dersom avdøde etterlater seg ektefelle, utbetales pensjonen i ytterligere én måned.

§ 2-8 Omregning av alderspensjon ved opptjening etter pensjonsuttak

Pensjonsopptjening som tilføres pensjonsbeholdningen etter uttak, regnes om til årlig pensjon ved hjelp av delingstallet på omregningstidspunktet og legges til pensjonen som allerede er tatt ut.

For pensjonsopptjening etter fylte 75 år benyttes delingstallet ved fylte 75 år.

Omregningen foretas med virkning fra 1. januar året etter at opptjeningen fant sted.

Kapittel 3 Alderspensjon – medlemstid før 1. januar 2014

§ 3-1 Virkningstidspunkt

Bestemmelsene i dette kapitlet gjelder personer med pensjonsopptjening som folkevalgt i en kommune eller fylkeskommune før 1. januar 2014.

§ 3-2 Opptjeningstid før 1. januar 2014

Som opptjeningstid før 1. januar 2014 regnes den tid det er betalt premie for.

Etter avtale med KLP kan også tjenestetid som folkevalgt i kommunen/fylkeskommunen før tilslutningen til pensjonsordningen medregnes som pensjons-givende medlemstid.

Overføringsavtalen kommer ikke til anvendelse for opptjening av medlemstid som folkevalgte.

§ 3-3 Pensjonsgrunnlaget

For den som er folkevalgt pr. 1. januar 2014 er pensjonsgrunnlaget likt den folkevalgtes samlede faste godtgjørelse på dette tidspunktet.

For folkevalgte som har fratrudd vervet før 1. januar 2014, benyttes det pensjonsgrunnlaget som vedkommende hadde på fratredelsestidspunktet.

Pensjonsgrunnlaget begrenses slik at den del av lønnen som overstiger tolv ganger folketrygdens grunnbeløp (12 G) ikke medregnes. Pensjon på grunnlag av fratreden før 1. mai 2000 skal likevel beregnes av et pensjonsgrunnlag hvor bare $1/3$ av lønn mellom 8 og 12 G er medregnet.

Når et medlem har hatt verv av varierende omfang skal det ved pensjoneringen fastsettes en gjennomsnittlig stillingsprosent. Ved fastsettelsen medregnes først og fremst perioder med den høyeste stillingsprosenten, og ikke med mer enn den tid som svarer til full pensjon. (Når pensjonen skal beregnes, er utgangspunktet full godtgjørelse for vervet, omregnet til gjennomsnittlig stillingsprosent.)

Når et medlem har hatt høyere pensjonsgrunnlag enn på pensjoneringstidspunktet, og dette ikke skyldes en alminnelig regulering av godtgjørelsen, skal det høyere grunnlag gjelde for tiden før grunnlaget gikk ned, og det lavere grunnlag for resten av medlemstiden. Ved deltidsverv er det pensjonsgrunnlaget ved full stilling som er avgjørende for sammenligningen.

§ 3-4. Pensjonsalder og pensjonsberegning

Alderspensjon beregnet etter dette kapitlet kan tas ut fra fylte 65 år. For medlemmer som ble utmeldt 1. mai 1991 eller tidligere, kan alderspensjon først tas ut fra fylte 67 år. Det er en forutsetning at den folkevalgte fratrer helt eller delvis, og at stillingsreduksjonen utgjør minst 10 prosentenheter. Ved delvis fratreden kan det utbetales gradert alderspensjon.

Full alderspensjon gis etter 16 års opptjeningstid, og utgjør 66 prosent av pensjonsgrunnlaget. For medlemmer som ble utmeldt 1. mai 1991 eller tidligere, kreves 20 års opptjening for rett til full pensjon. Ved kortere opptjeningstid avkortes ytelsen forholdsmessig.

Den pensjonsgivende tjenestetid settes til nærmeste antall hele tjenesteår. Brøkdel på et halvt år eller mer regnes som et helt år, mens mindre brøkdel ikke regnes med.

Den folkevalgte kan ha krav på et garantert pensjonsnivå, jf. reglene i lov om Statens pensjonskasse § 24a, likevel slik at garantien tilpasses kravet til full opptjeningstid som gjelder for folkevalgte. For folkevalgte som har mindre enn full opptjeningstid, utgjør det garanterte pensjonsnivået et forholdsmessig nivå. En folkevalgt som fratrer vervet etter fylte 65 år har rett til alderspensjon fra og med den første dagen i påfølgende måned. Alderspensjon ytes likevel ikke for samme tidsrom vedkommende er aktivt medlem i en offentlig tjenestepensjonsordning. Se dog bestemmelsen i § 3-7 siste ledd.

Ved fratredelse før nådd pensjonsalder skal medlemmet gis rett til en oppsatt pensjon som avkortes på grunnlag av opptjeningstiden i forhold til den tid som kreves for full pensjon. Medlemmet får rett til oppsatt pensjon etter 1,6 års opptjeningstid i ordningen. For medlemmer som ble utmeldt 1. januar 1991 eller tidligere, kreves 2 års opptjeningstid for å få rett til oppsatt pensjon. Ved vurderingen av om minstekravet er oppfylt inngår også opptjeningstid etter 1. januar 2014.

Folkevalgte som også har opptjent pensjonsrettigheter i offentlige tjenestepensjonsordninger for arbeidstakere, vil kunne ha rett til flere bruttopensjoner. Disse skal i så fall beregnes i samsvar med lov om samordning av pensjons- og trygdeytelser.

3-5 Levealdersjustering

Alderspensjon etter dette kapitlet skal levealdersjusteres slik at den enkeltes pensjon justeres for endringer i befolkningens levealder.

For årskull fra og med 1943-kullet gjennomføres levealdersjusteringen ved hjelp av forholdstall samsvarende med de som anvendes i folketrygden.

Alderspensjonen skal levealdersjusteres tidligst fra 67 år. Dette gjelder også dersom det er utbetalt alderspensjon fra et tidligere tidspunkt. Pensjonen divideres med forholdstallet som gjelder ved 67 år.

Dersom den folkevalgte fratrer vervet etter 67 år, skal forholdstallet på fratredelsestidspunktet benyttes. Det skal likevel ikke benyttes lavere forholdstall enn 1,000, slik at pensjonen ved full tjenestetid ikke blir høyere enn 66 prosent av pensjonsgrunnlaget.

§ 3-6 Barnetillegg

Forsørger pensjonisten barn under 18 år, skal det for hvert barn gis et barnetillegg på 10 prosent av alderspensjonen etter levealdersjustering. Alderspensjonen med barnetillegg må likevel ikke overstige 90 prosent av pensjonsgrunnlaget etter levealdersjustering når pensjonen er beregnet etter full medlemstid. Er pensjonen beregnet ut fra redusert medlemstid og/eller uttaksgrad, reduseres begrensningen tilsvarende.

Barnetillegg utbetales til og med den måneden barnet fyller 18 år. Dersom barnet dør før fylte 18 år, utbetales tillegget til og med måneden etter at barnet døde.

§ 3-7 Tidspunkt for uttak og opphør av alderspensjon

Alderspensjon ytes fra og med måneden etter den måneden vedkommende fyller vilkårene for rett til alderspensjon.

Alderspensjonen opphører ved utgangen av måneden etter pensjonistens død. Dersom avdøde etterlater seg ektefelle, utbetales pensjonen ytterligere en måned.

Det tilstås ikke alderspensjon beregnet etter reglene i dette kapitlet, så lenge medlemmet mottar godtgjørelse som folkevalgt, eller er i stilling med rett til medlemskap i offentlig tjenstepensjonsordning. Dersom den folkevalgte mottar redusert godtgjørelse eller er tilsatt i statlig eller kommunal/fylkeskommunal stilling på deltid, kan det likevel gis en forholdsmessig redusert alderspensjon.

Kapittel 4 Overgangsregler – Alderspensjon

§ 4-1 Alderspensjon til folkevalgt som har opptjening etter både kapittel 2 og kapittel 3

For den som har opptjening som folkevalgt i ordningene både før og etter 1. januar 2014, skal samlet pensjon ikke overstige en beregnet maksimal pensjon.

Beregnet maksimal pensjon fastsettes ved uttak av pensjon etter kapittel 2. Beregnet maksimal pensjon skal tilsvare pensjon opptjent i henhold til reglene i kapittel 3 for hele opptjeningstiden som den enkelte har som folkevalgt i kommuner eller fylkeskommuner. Medlemstid i ordinære tjenstepensjonsordninger for arbeidstakere teller ikke med ved denne beregningen.

Ved beregning etter tredje ledd skal delingstallet ved 65 år benyttes.

Blir samlet pensjon høyere enn beregnet maksimal pensjon, skal pensjonen opptjent etter 1. januar 2014 settes ned med det overskytende beløpet. Gjenværende beløp multipliseres med delingstallet ved 65 år og divideres med delingstallet på uttakstidspunktet.

Kapittel 5 Rett til uførepensjon og midlertidig uførepensjon

§ 5-1 Vilkår for rett til uførepensjon

Uførepensjon ytes når et medlem som er under 65 år må fratre vervet som folkevalgt på grunn av sykdom eller skade, og som derved mister eller får redusert sin inntekt.

Uførepensjon utbetales ikke så lenge medlemmet har rett til sykepenger etter lov om folketrygd, eller fortsatt mottar godtgjørelse eller lønn fra kommunen/fylkeskommunen.

Ved vurdering av om det foreligger sykdom brukes det samme sykdomsbegrepet som folketrygden bruker til enhver tid.

Den som blir ufør etter at vervet som folkevalgt er fratrudd, har rett til uførepensjon etter samme uføregrad som i folketrygden når vedkommende

- a) har rett til uførepensjon etter folketrygdloven,
- b) har en samlet medlemstid i ordningen på minst tre år, der opptjeningstid som folkevalgt før 1. januar 2014 også regnes med, og
- c) er under 65 år.

KLP avgjør om betingelsene for rett til uførepensjon og/eller midlertidig uførepensjon er oppfylt og fastsetter uføregraden.

Når en pensjonsberettiget blir tilstått uførepensjon fra folketrygden, skal uførepensjonen fra KLP ytes etter samme uføregrad. Folketrygdens uføregrad kan likevel fravikes når særlige grunner tilsier det.

Uførepensjon kan reduseres eller falle helt bort selv om den pensjonsberettigede er udyktig til tjeneste i sitt verv, dersom vedkommendes uførhet ikke antas å være til hinder for at vedkommende kan skaffe seg annet høvelig arbeid.

Uførepensjon løper så lenge uførheten varer, men ikke lenger enn til medlemmet har fylt 65 år.

Ved dødsfall løper pensjonen ut måneden etter døds måneden. Når vedkommende etterlater seg ektefelle eller pensjonsberettiget barn, løper pensjonen i ytterligere en måned.

§ 5-2 Midlertidig uførepensjon

Uførepensjon kan ytes som midlertidig uførepensjon i tilfelle hvor den pensjonsberettigede får behandling og eller oppfølging med sikte på bedring av arbeidsevnen. Retten til midlertidig uførepensjon faller bort dersom vedkommende uten rimelig grunn nekter å ta imot tilbud om behandling, deltar på arbeidsrettede tiltak eller annen oppfølging med sikte på å skaffe seg eller beholde arbeid. Midlertidig uførepensjon kan tilstås for inntil ett år om gangen, og utbetales fra den dag sykepenger fra folketrygden opphører.

Rett til midlertidig uførepensjon foreligger ikke dersom vervet er fratrudd før uførheten inntreffer.

§ 5-3 Unntak i karenperiode

Rett til uførepensjon eller midlertidig uførepensjon inntreffer ikke når uførheten inntreffer innen to år etter opptak i tjenstepensjonsordningen og skyldes en sykdom som den medlemmet led av eller hadde symptomer på da vedkommende ble innmeldt og som det må antas at den pensjonsberettigede kjente til ved opptaket.

Bestemmelsen i første ledd gjelder tilsvarende ved forhøyelse av stillingsgrad eller godtgjørelse. Dette gjelder likevel ikke forhøyelse av godtgjørelse som skyldes en ordinær endring av godtgjørelsesordningen.

Rett til uførepensjon inntreffer ikke dersom den folkevalgte forsettelig er skyld i at vedkommende er blitt udyktig til å utføre sitt verv. Det samme gjelder dersom den pensjonsberettigede uten rimelig grunn unnlater å etterkomme medisinske råd, nekter å gjennomgå tiltak for å bedre arbeidsevnen eller gjør seg skyldig i grov skjødesløshet med hensyn til sin helse.

Når særlige grunner taler for det kan KLP likevel tilstå hel eller delvis pensjon i disse tilfellene.

§ 5-4 Pensjonsgrunnlag

Pensjonsgrunnlaget for den som fratrudd vervet som folkevalgt på grunn av sykdom eller skade, er det pensjonsgrunnlaget som vedkommende har på tidspunktet uførepensjonen gis virkning fra.

Pensjonsgrunnlaget for den som blir ufør etter at vervet som folkevalgt er fratrudd, er det pensjonsgrunnlaget på fratredelsestidspunktet som legges til grunn. Har vedkommende fratrudd før 1. januar 2014, fastsettes pensjonsgrunnlaget på samme måte som etter § 3-3.

Pensjonsgrunnlaget reguleres fram til virkningstidspunktet for pensjonen i samsvar med lønnsveksten.

Pensjonsgrunnlaget begrenses til tolv ganger folketrygdens grunnbeløp.

§ 5-5 Pensjonsgivende medlemstid

Som medlemstid regnes den tid den folkevalgte har vært medlem av pensjonsordningen på det tidspunkt godtgjørelse fra kommunen opphører.

For den som fratrer vervet som folkevalgt på grunn av sykdom eller skade, skal tiden fram til fylte 65 år regnes med i medlemstiden.

Medlemstid som folkevalgt før 1. januar 2014 skal medregnes som medlemstid ved beregning av pensjon etter kapitlet her. Medlemstiden skal omregnes ved at medlemstid før 1. januar 2014 multipliseres med omregningsfaktoren 1,875.

Medlemstid avrundes i henhold til bestemmelsen i § 3-4 tredje ledd.

§ 5-6 Beregning av uførepensjon

For den som har rett til uførepensjon, utgjør denne 66 prosent av pensjonsgrunnlaget ved 30 års opptjeningstid og full uføregrad. Folkevalgte som har medlemstid før 1. januar 2014 medregnes medlemstiden omregnet etter bestemmelsen i 5-5 tredje ledd. Medlemstiden regnes frem til fylte 65 år. Ved kortere opptjeningstid reduseres pensjonen forholdsmessig. Det samme gjelder ved lavere uføregrad enn 100 prosent.

For medlem som blir ufør etter at vervet som folkevalgt er fratrudd, og ikke har opptjeningstid etter tjenstepensjonsordning for folkevalgte før 1. januar 2014, utgjør pensjonen 66 prosent av pensjonsgrunnlaget ved full opptjeningstid og full uføregrad. Som full opptjeningstid regnes her perioden fra vedkommende ble medlem og frem til 65 år, likevel ikke mer enn 40 år og ikke mindre enn 30 år. Ved kortere opptjeningstid reduseres pensjonen forholdsmessig. Det samme gjelder ved lavere uføregrad enn 100 prosent.

§ 5-7 Medisinsk undersøkelse

Medlem som gjør krav på uførepensjon eller som oppbærer uførepensjon, plikter å la seg undersøke av relevant medisinsk behandler som KLP har godkjent, eventuelt legge seg inn på sykehus for undersøkelse, dersom KLP ber om det. Medlemmet plikter å gi alle opplysninger som kan være av betydning for pensjonsforholdet. Undersøkelsen og legeerklæringen betales av KLP.

Den som oppbærer uførepensjon, plikter å skaffe ny legeerklæring når KLP forlanger det. Har pensjonisten selv krevd ny behandling av saken, kan KLP forlange at vedkommende selv skal betale omkostningene.

Retten til fortsatt uførepensjon kan til enhver tid tas opp til ny behandling.

§ 5-8 Barnetillegg

Forsørger pensjonisten barn under 18 år, skal det for hvert barn ytes et barnetillegg på ti prosent av uførepensjonen. Uførepensjon med barnetillegg må likevel ikke overstige 90 prosent av pensjonsgrunnlaget når pensjonen er beregnet etter full opptjeningstid og full uføregrad. Ved kortere opptjeningstid reduseres maksimumsbeløpet tilsvarende. Maksimumsbeløpet reduseres også med uføregraden, der denne er lavere enn 100 prosent.

Barnetillegg utbetales tidligst fra den dagen barnet blir født. Barnetillegg betales ut den måned barnet fyller 18 år. Dersom barnet dør før fylte 18 år, utbetales tillegget til og med måneden etter at barnet døde.

§ 5-9 Opphør av uførepensjon

Uførepensjon opphører ved utgangen av måneden pensjonisten fyller 65 år.

Dersom pensjonisten dør før fylte 65 år, opphører uførepensjonen ved utgangen av måneden etter dødsfallet. Dersom avdøde etterlater seg ektefelle, utbetales pensjonen i ytterligere en måned.

§ 5-10 Foreldelse m.v.

Krav om uførepensjon foreldes i henhold til lov av 16. juni 1989 nr. 69 om forsikringsavtaler § 18-6 om foreldelse av forfalte terminer.

Kapittel 6 Etterlattepensjon – Ektefellepensjon og Barnepensjon

§ 6-1 Virkeområde

Kapitlet gjelder etterlattepensjon til gjenlevende ektefelle og barn under 20 år etter folkevalgte som omfattes av denne tjenstepensjonsordningen.

§ 6-2 Rett til etterlattepensjon

Etterlattepensjon gis når den folkevalgte dør mens vedkommende fremdeles innehar verv som folkevalgt, eller mottar pensjon fra denne pensjonsordningen.

Det kan også ytes etterlattepensjon til etterlatt etter tidligere fratrudd folkevalgt når avdødes samlede medlemstid i pensjonsordningen er minst tre år. Som medlemstid regnes også opptjeningstid som folkevalgt før 1. januar 2014, omregnet i henhold til § 5-5.

§ 6-3 Særlig om rett til ektefellepensjon

Rett til enke- eller enkemannspensjon inntreffer ikke når medlemmet dør innen ett år etter at vedkommende tiltrådte vervet som heltids folkevalgt eller etter at ekteskapet ble inngått, og dødsfallet skyldes sykdom som medlemmet led av eller hadde symptomer på ved innmeldingen eller vigselen, og som en av ektefellene må antas å ha kjent til.

Det avgjøres etter ekteskapslovgivningen om fraskilt ektefelle har rett til enke- eller enkemannspensjon, og i tilfelle hvordan pensjonen skal deles mellom gjenlevende ektefelle og fraskilt ektefelle.

Ektefellepensjonen blir utbetalt fra og med den måned medlemmet dør og til og med utgangen av måneden etter gjenlevende ektefelles død.

§ 6-4 Særlig om rett til barnepensjon

Barnepensjon ytes når den folkevalgte dør mens vedkommende fremdeles innehar fulltidsverv i kommunen eller fylkeskommunen, eller mottar pensjon fra denne pensjonsordningen.

Det kan også ytes barnepensjon til barn etter tidligere fratrukket folkevalgt når avdødes samlede medlemstid i pensjonsordningen er minst tre år. Som medlemstid regnes også opptjeningsstid som folkevalgt før 1. januar 2014, omregnet i henhold til § 5-5.

KLP kan også tilstå barnepensjon til stebarn andre barn som avdøde forsørget.

§ 6-5 Pensjonsgrunnlag

Pensjonsgrunnlaget for etterlatte der retten til etterlattepensjon følger av § 6-2, 1. ledd, er opptjeningsgrunnlaget avdøde hadde på tidspunktet for dødsfallet.

For tilfeller der retten til etterlattepensjon følger av § 6-2, 2. ledd, er pensjonsgrunnlaget det opptjeningsgrunnlaget avdøde hadde ved fratredelsen. Pensjonsgrunnlaget reguleres frem til virkningstidspunktet for pensjonen i samsvar med lønnsveksten. Når avdøde var over 67 år ved dødsfallet, skal pensjonsgrunnlaget for tiden fra 67 år reguleres med lønnsveksten og fratrekkes deretter 0,75 prosent. Ved regulering benyttes de reguleringsfaktorer som fastsettes årlig.

Hvis avdøde mottok uførepensjon utgjør pensjonsgrunnlaget for etterlattepensjonen det samme som pensjonsgrunnlaget for uførepensjon. Dersom avdøde mottok alderspensjon utgjør pensjonsgrunnlaget opptjeningsgrunnlaget frem til dødsfallet. Ved delvis pensjon benyttes avdødes pensjonsgrunnlag for beregnet pensjon og aktivt medlemskap.

Pensjonsgrunnlaget begrenses til maksimalt tolv ganger folketrygdens grunnbeløp.

§ 6-6 Pensjonsgivende opptjeningsstid

Som opptjeningsstid ved beregning av etterlattepensjon regnes den tid den folkevalgte har vært medlem av pensjonsordningen.

For tilfeller der retten til etterlattepensjon følger av § 6-2 første ledd, regnes tiden som avdøde ville ha fått ved å fortsette i vervet eller stillingen fram til fylte 65 år med i opptjeningsstiden.

Opptjeningsstid som folkevalgt før 1. januar 2014 skal medregnes som opptjeningsstid ved beregning av pensjon etter kapitlet her. Opptjeningsstiden skal omregnes ved at opptjeningsstid før 1. januar 2014 multipliseres med omregningsfaktoren 1,875.

§ 6-7 Pensjonsberegning - Ektefellepensjon

Full årlig ektefellepensjon skal utgjøre ni prosent av det pensjonsgrunnlaget som avdøde folkevalgte hadde.

Det gis full ektefellepensjon ved 30 års opptjeningstid når etterlattepensjonen gis etter § 6-2 første ledd. Det samme gjelder når etterlattepensjonen gis etter § 6-2 andre ledd og avdøde hadde opptjeningstid i tjenstepensjonsordningen for folkevalgte før 1. januar 2014.

Ved kortere opptjeningstid enn full opptjeningstid, skal pensjonen beregnes ut fra forholdet mellom opptjeningstiden og full opptjeningstid.

Når ektefellepensjon tilstås etter at vervet som folkevalgt er fratrukket uten rett til straks begynnende pensjon, og avdøde ikke har opptjeningstid etter tjenstepensjonsordning for folkevalgte før 1. januar 2014, regnes full opptjeningstid som perioden fra vedkommende ble medlem og frem til 65 år, likevel ikke mer enn 40 år og ikke mindre enn 30 år.

Beregningen av etterlattepensjon skjer for øvrig i samsvar med lov 28. juli 1949 nr. 26 om Statens pensjonskasse, men med de særskilte beregningsfaktorene som framgår av kapitlet her.

Medlemstiden regnes frem til fylte 65 år.

§ 6-8 Pensjonsberegning - Barnepensjon

Full årlig barnepensjon skal for hvert barn utgjøre 15 prosent av det pensjonsgrunnlaget som det avdøde medlemmet hadde. Med pensjonsgrunnlag menes pensjonsgrunnlag fastsatt etter reglene i kapittel 3.

Det gis full barnepensjon ved 30 års opptjeningstid når barnepensjonen gis etter § 6-2 første ledd. Det samme gjelder når barnepensjonen gis etter § 6-2 andre ledd og avdøde hadde opptjeningstid før 1. januar 2014.

Når barnepensjon tilstås etter at vervet som folkevalgt er fratrukket uten rett til straks begynnende pensjon, og avdøde ikke har opptjeningstid etter tjenstepensjonsordning for folkevalgte før 1. januar 2014, regnes full opptjeningstid som perioden fra vedkommende ble medlem og frem til 65 år, likevel ikke mer enn 40 år og ikke mindre enn 30 år.

Ved kortere opptjeningstid enn full opptjeningstid, skal pensjonen beregnes ut fra forholdet mellom opptjeningstiden og full opptjeningstid.

Medlemstiden regnes frem til fylte 65 år.

§ 6-9 Opphør av etterlattepensjon

Ektefellepensjon opphører dersom gjenlevende ektefelle inngår nytt ekteskap.

Pensjonen begynner å løpe igjen dersom det nye ekteskapet oppløses ved død eller skilsmisse.

Opphør og igangsetting av pensjon i henhold til foranstående bestemmelser skjer fra og med måneden etter at den begivenhet fant sted som betinget opphør eller igangsetting.

Barnepensjon utbetales til utløpet av den måned barnet fyller 20 år. Dør barnet tidligere, utbetales pensjonen til og med måneden etter døds måneden.

Kapittel 7 Regulering

§ 7-1 Regulering av alderspensjon

Alderspensjon under utbetaling etter kapittel 2 reguleres årlig med virkning fra 1. mai, i samsvar med lønnsveksten og fratrekkes deretter 0,75 prosent. Ved første reguleringsstidspunkt etter pensjonsuttak i månedene juni til april settes fratrukket forholdsmessig ned ut fra når i perioden pensjonen ble tatt ut.

Regulering av alderspensjon under utbetaling etter kapittel 3 foretas ved at pensjonsgrunnlaget reguleres årlig med virkning fra 1. mai i samsvar med lønnsveksten og fratrekkes deretter 0,75 prosent. Ved første reguleringsstidspunkt etter pensjonsuttak gjelder første ledd andre punktum tilsvarende.

Pensjonsgrunnlaget for medlemmer som fratrer sin stilling med alderspensjon før 67 år i henhold til kapittel 3, skal omregnes fra måneden etter fylte 67 år ved at det oppreguleres med lønnsveksten fra fratredelsestidspunktet og frem til omregningstidspunktet. Ved første reguleringsstidspunkt etter pensjonsuttak

i månedene juni til april, settes fratrukket forholdsmessig ned ut fra når i perioden pensjonen ble tatt ut. Dersom medlemmet dør før omregningstidspunktet ved 65 eller 67 år, skal pensjonsgrunnlaget ved beregningen av etterlattepensjon etter kapittel 6 omregnes ved at det oppreguleres med lønnsveksten fra fratredelsestidspunktet og fram til virkningstidspunktet for pensjonen.

§ 7-2 Regulering av opptjente rettigheter før uttak av alderspensjon

Pensjonsbeholdningen etter kapittel 2 reguleres årlig med virkning fra 1. mai i samsvar med lønnsveksten.

Pensjonsgrunnlaget etter kapittel 3 reguleres med lønnsveksten fram til tidspunktet det tas ut alderspensjon.

§ 7-3 Regulering av uførepensjon og etterlattepensjon

Regulering av uførepensjon og etterlattepensjon under utbetaling foretas ved at pensjonsgrunnlaget reguleres årlig med virkning fra 1. mai i samsvar med lønnsveksten.

Fra måneden etter fylte 67 år reguleres etterlattepensjonen i samsvar med lønnsveksten og fratrukket deretter 0,75 prosent. Ved første reguleringsstidspunkt etter 67 år i månedene juni til april settes fratrukket forholdsmessig ned ut fra når i perioden pensjonen ble tatt ut.

§ 7-4 Reguleringsfaktorer

Ved regulering benyttes de reguleringsfaktorene som er fastsatt av Kongen etter folketryktdloven § 19-14 åttende ledd og § 20-18 åttende ledd.

Kapittel 8 Forskjellige bestemmelser

§ 8-1 Administrasjon

Pensjonsordningen administreres av KLP i henhold til egen avtale.

§ 8-2 Melding om uttak av fleksibel alderspensjon

For å få alderspensjon etter kapittel 2 må den som har rett til ytelsen, gi melding om uttak av pensjonen.

§ 8-3 Plikt til å gi opplysninger

Den som skal ha utbetalt en pensjon etter vedtektene her, har plikt til å gi de opplysninger og levere de dokumenter som er nødvendige for at KLP skal kunne vurdere om vedkommende har rett til ytelsen.

Den som mottar en ytelse, plikter å underrette KLP om forhold som etter disse vedtektene kan føre til at ytelsen skal endres eller falle bort.

§ 8-4 Innhenting av opplysninger

KLP har rett til å innhente de opplysninger som er nødvendige for å kontrollere om vilkårene for pensjon etter vedtektene her er oppfylt eller har vært oppfylt i tilbakelagte perioder. Opplysninger kan innhentes fra nåværende og tidligere arbeidsgivere, andre tjenstepensjonsordninger og folketrygdens organer.

Pensjonssøker som fremmer krav mot KLP skal gi selskapet de opplysninger og dokumenter som er tilgjengelige for ham eller henne, og som selskapet ikke kan innhente i henhold til første ledd.

§ 8-5 Utbetaling av pensjon

Utbetaling skjer til den som har rett til pensjon. Når særlige grunner tilsier det, kan pensjonen utbetales til andre enn den som har pensjonsretten. Restpensjon som utbetales i døds måneden og måneden deretter, ved en alders- eller uførepensjonists død, utbetales til ektefellen eller til boet dersom avdøde ikke etterlater seg ektefelle. Restpensjon, som utbetales i døds måneden ved en etterlattepensjonists død utbetales til boet.

Pensjon utbetales etterskuddsvis hver måned. Terminbeløp avrundes til nærmeste hele krone.

Dersom noen har mottatt en ytelse etter disse vedtektene i strid med redelighet og god tro, kan beløpet kreves tilbakebetalt. KLP kan også kreve en ytelse

tilbake når et medlem eller noen som har handlet på medlemmets vegne, uaktsomt har gitt feilaktige eller mangelfulle opplysninger. Det samme gjelder dersom utbetalingen skyldes feil fra KLPs side og mottakeren burde ha forstått dette.

I andre tilfeller enn nevnt i tredje ledd kan det som er utbetalt for mye, kreves tilbake dersom særlige grunner gjør det rimelig. Ved vurderingen av om det foreligger særlige grunner, skal det legges vekt på blant annet hvor lang tid det er gått siden den feilaktige utbetalingen fant sted, og om vedkommende har innrettet seg i tillit til utbetalingen. Kravet om tilbakebetaling etter dette leddet er begrenset til det beløp som er i behold når vedkommende blir kjent med at utbetalingen var feilaktig.

Et beløp som blir krevd tilbake etter tredje eller fjerde ledd, kan enten dekkes ved trekk i fremtidige ytelser eller etter avtale mellom medlemmet og KLP. Dersom medlemmet ikke har evne eller vilje til å betale tilbake, kan fordringen inndrives etter de alminnelige reglene for dette.

Renter ved forsinket utbetaling av pensjon gis etter bestemmelsene forsikringsavtaleloven § 18-4.

Det er et vilkår for rett til ytelser etter kapitlene 3, 5 og 6 at pensjonssøkeren setter fram krav om tilsvarende ytelser etter folketrygdløven.

§ 8-6 Forholdet til Overføringsavtalen

Tjenestepensjon etter disse vedtektene er ikke omfattet av Overføringsavtalen.

§ 8-7 Rettigheter ved utmelding

Når KLP får melding om at et medlem slutter i tjenesten, skal KLP sende det melding om pensjonsrettighetene, herunder retten til å fortsette premiebetalingen. Ved uførhet eller død som inntreffer innen 14 dager etter at slik melding er sendt, er medlemmet eventuelt de etterlatte sikret pensjon som om utmeldingen ikke var skjedd. Selv om ikke melding sendes, opphører likevel KLPs ansvar 2 måneder etter at medlemmet sluttet i tjenesten. Retten til å fortsette premiebetalingen opphører 6 måneder etter at KLPs ansvar har falt bort.

Medlemmets rett til å fortsette forsikringsforholdet gjelder slik det fremgår av forsikringsavtaleloven § 19-7.

Kapittel 9 Finansiering, ikrafttredelse, overgangs- bestemmelser og opphør

§ 9-1 Tilskudd fra kommunen

Tilskudd til pensjonsopptjening og premie til tjenstepensjonsordningen betales i sin helhet ved tilskudd fra kommunen. Så lenge det utbetales uførepensjon, gis det helt eller delvis fritak for innbetaling av tilskudd for medlemmet.

§ 9-2 Ikrafttredelse

Vedtektene trer i kraft fra 1. januar 2014.

Fra samme tidspunkt erstattes «Tillegg til vedtektene for Offentlig tjenstepensjonsordning i KLP, Særskilte bestemmelser for folkevalgte i kommuner og fylkeskommuner», av disse vedtektene.

§ 9-3 Overgangsregler

De som før 1. januar 2014 mottar uførepensjon, etterlattepensjon (barnepensjon eller ektefellepensjon) eller ventepenger etter tidligere regler for folkevalgte, skal fortsatt ha pensjonen beregnet og utbetalt etter disse reglene så lenge det opprinnelige vedtaket varer. Nye vedtak etter 1. januar 2014 vil bli behandlet i henhold til vedtektene her. Nye vedtak i denne sammenheng vil også være forlengelser eller utvidelse i forhold til tidligere vedtak.

Ved overgang fra uførepensjon til alderspensjon ved fylte 65 år skal alderspensjonen beregnes etter bestemmelsene i kapittel 3.

§ 9-4 Opphør

En kommune/fylkeskommune kan med virkning fra påfølgende årsskifte si opp avtalen om at folkevalgte inngår i denne særskilte pensjonsordningen for folkevalgte og i stedet innlemme de folkevalgte i kommunens ordinære tjenstepensjonsordning.

Offentlig tjenstepensjon i KLP
Tillegg til vedtekter

Særskilte bestemmelser for folkevalgte
i kommuner og fylkeskommuner

Gjelder fra 01.01.2014
Utgave 9

Innhold

§ 1 Omfang	3
§ 2 Pensjonsgrunnlag	4
§ 3 Aldersgrense	4
§ 4 Særlig om ektefellepensjon (Vedtektenes kapittel 9)	4
§ 5 Oppsatt pensjon og oppsatte pensjonsrettigheter (Vedtektenes kapittel 11)	4
§ 6 Premiebetaling for tilleggsdekning	5
§ 7 Opphør	5
§ 8 Ikrafttreden	5

Kommuner og fylkeskommuner som har offentlig tjenstepensjonsordning i KLP kan innlemme folkevalgte i pensjonsordningen i samsvar med bestemmelsene i dette tillegget. Det vises til Forskrift om endring i forskrift om pensjonsordninger for folkevalgte i kommune eller fylkeskommune av 03.12.12 nr. 1121 § 1 annet ledd.

Vedtektene og forsikringsvilkårene for offentlig tjenstepensjonsordning i KLP gjelder så langt de passer og med følgende spesielle vilkår:

§ 1 Omfang

Folkevalgte i tillitsverv som medfører godtgjøring beregnet ut fra minst $1/3$ av full godtgjørelse skal meldes inn i kommunens eller fylkeskommunens ordinære pensjonsordning for arbeidstakere. Som full stilling regnes godtgjørelsen til den høyest lønnede valgte heltidspolitiker i kommunen eller fylkeskommunen. Dersom kommunen eller fylkeskommunen ikke har heltidspolitikere, skal det fastsettes en prosentsetts på grunnlag av hva godtgjørelsen ville ha vært for den høyest lønnede heltidspolitiker.

Verv eller ansettelse i forskjellige kommuner eller fylkeskommuner sees i sammenheng for oppnåelse av medlemskap. Slike medlemskap behandles i tilfelle på samme måte som arbeidstakere som har flere små stillinger som legges sammen for oppnåelse av rett til medlemskap.

Det kan tas inn i avtalen med pensjonsleverandøren at nedre grense for medlemskap skal knyttes til en tilsvarende prosent av den lavest lønnede heltidspolitiker. Det kan også avtales en lavere eller høyere grense for innmelding, med inntil 50 % av heltidsverv.

Det kan også avtales at folkevalgte som har permisjon fra offentlig stilling, kan unntas dersom vedkommende fortsatt er tilsluttet pensjonsordning gjennom sin arbeidsgiver i permisjonstiden.

Folkevalgt som er medlem av særskilt pensjonsordning for folkevalgte i medhold av Forskrift om endring i forskrift om pensjonsordninger for folkevalgte i kommune eller fylkeskommune av 03.12.12 nr. 1121, skal ikke meldes inn i arbeidsgivers ordinære tjenstepensjonsordning etter bestemmelsene her.

§ 2 Pensjonsgrunnlag

Pensjonsgrunnlaget er den folkevalgtes samlede, faste godtgjørelse, med de samme begrensninger som følger av Vedtektene.

Møtegodtgjørelser inngår i pensjonsgrunnlaget for deltidspolitikere. Stillingsprosenten for folkevalgte fastsettes ut fra samlet godtgjørelse sammenlignet med full godtgjørelse som angitt i § 1.

Møtegodtgjørelser som ytes i tillegg til godtgjørelse for 100 % beregnet stillingsandel kan avtales omgjort til pensjonsgivende tilleggslønn. Møtegodtgjørelsene må i tilfelle fastsettes ut fra møteplanene, omregnes til årsbeløp og utbetales med faste månedlige beløp etter samme regler som gjelder for de ordinært ansatte.

§ 3 Aldersgrense

Aldersgrensen for folkevalgte som har dette som hovedfunksjon i kommunen eller fylkeskommunen er 70 år. For de som også er innmeldt i pensjonsordningen som ansatt gjelder aldersgrensen for hovedstillingen.

§ 4 Særlig om ektefellepensjon (Vedtektenes kapittel 9)

Begrepet «pensjonsordningen» i Vedtektenes § 9-2 b skal for folkevalgtes vedkommende forstås slik at begrepet viser til både den tidligere pensjonsordningen for folkevalgte og annen offentlig tjenstepensjonsordning tilsluttet Overføringsavtalen.

§ 5 Oppsatt pensjon og oppsatte pensjonsrettigheter (Vedtektenes kapittel 11)

Den folkevalgte får rett til oppsatt pensjon i henhold til Vedtektenes § 11.

Medlemmer med mindre enn 3 års medlemstid får likevel rett til oppsatt pensjon dersom de har 3 års samlet medlemstid i tidligere pensjonsordning for folkevalgte i kommuner og fylkeskommuner og i den ordinære tjenstepensjonsordningen.

Oppsatte pensjonsrettigheter etter den tidligere pensjonsordningen for folkevalgte, som opphørte den 1. januar 2014, reguleres av de pensjonsvedtekter og Særskilte bestemmelser for folkevalgte som gjaldt på utmeldingstidspunktet.

Der den folkevalgte før 1. januar 2014 var medlem av kommunens eller fylkeskommunens ordinære pensjonsordning, reguleres de opptjente pensjonsrettighetene av pensjonsvedtekter og bestemmelser for den aktuelle pensjonsordningen på utmeldingstidspunktet.

§ 6 Premiebetaling for tilleggsdekning

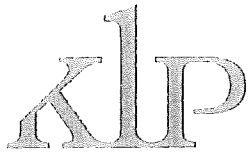
Når kommunen/fylkeskommunen vedtar at en folkevalgt skal ha medregnet tid som folkevalgt fra før avtalen ble inngått, belastes en forsikringsteknisk beregnet engangspremie for dette. Det samme gjelder når kommunen/fylkeskommunen vedtar å medregne et pensjonsgivende tillegg. Den folkevalgtes eget pensjonsinnskudd fastsettes likt det til enhver tid gjeldende medlems-tilskuddet for ansatte i kommunen.

§ 7 Opphør

En kommune/fylkeskommune kan med virkning fra påfølgende årsskifte si opp avtalen om at folkevalgte inngår i kommunens ordinære tjenstepensjonsordning. For øvrig vises det til forsikringsvilkårene og forsikringsavtalen.

§ 8 Ikrafttreden

Disse særskilte bestemmelser for innmelding av folkevalgte i kommunens eller fylkeskommunens ordinære tjenstepensjonsordning trer i kraft fra 1. januar 2014.

All post sendes til
Kommunal Landspensjonskasse,
Pb. 400 Sentrum, 0103 Oslo
Elektroniske henvendelser:
klp.no/kontakt

www.klp.no

Hovedkontor Oslo
Besøksadresse:
Dronning Eufemias gate 10, Oslo
Sentralbord: 22 03 35 00
Faks: 22 03 36 00

Regionskontor Bergen
Besøksadresse:
Vågsallmenningen 16, Bergen
Kundesenter: 05554
Faks: 55 54 85 90

Bankennr.: F-231, oktober 2013. Ved forbehold om trykfeil og endringer.

